

Vergaderjaar 1995–1996

24 844

Financiële verantwoordingen over het jaar 1995

Nr. 17

**FINANCIËLE VERANTWOORDING VAN HET MINISTERIE VAN
LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ (XIV)**

Deze financiële verantwoording bestaat uit:

- de rekening van verplichtingen, uitgaven en ontvangsten, zoals blijkt uit bijgevoegde staten, voorzien van een toelichting;
- de op deze rekening aansluitende saldibalans per 31 december 1995, voorzien van een toelichting.

De financiële verantwoording van het agentschap «Plantenziektenkundige Dienst» bestaat uit de rekening van baten en lasten en van kapitaaluitgaven en -ontvangsten, zoals blijkt uit de bijgevoegde staat, voorzien van een toelichting en de balans per 31 december 1995, voorzien van een toelichting.

Den Haag, 30 augustus 1996

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
J. J. van Aartsen

1. De rekening van verplichtingen, uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV) over 1995.

Staat behorende bij de Wet van.....19.., Stb. .. , en bij de financiële verantwoording over het jaar 1995

**Rekening 1995, (inclusief slotwetmutaties),
Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV)
Onderdeel uitgaven en verplichtingen (bedragen x f 1 000)**

Art.	Omschrijving	(1)		(2)		(3)	
		Oorspronkelijk vastgestelde begroting		Mutaties (+ of -) op grond van eerste suppletore begroting (incl. Nota van Wijziging)		Mutaties (+ of -) op grond van tweede suppletore begroting	
		verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
	TOTAAL		3 099 918		+ 117 834		+ 33 413
01	Algemeen		882 740				
01	Personeel en Materieel	793 418	793 538	+ 49 469	+ 49 496	+ 9 567	+ 9 169
03	Prijsbijstelling	1 500	1 500				
04	Loonbijstelling	5 996	5 996	+ 1 371	+ 1 371	- 5 363	- 5 3 63
05	Onvoorzien	893	893				
06	Post actieven	29 945	29 945	+ 497	+ 497	+ 15 917	+ 15 917
07	Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	13 195	13 195	- 558	- 558		
10	Overige subsidies en uitgaven	19 643	19 802	+ 82 332	+ 82 332	+ 4 490	+ 4 490
11	Agentschap Plantenziektenkundige Dienst	17 871	17 871	+ 573	+ 573	+ 385	+ 385
02	Agrarisch onderwijs		808 677				
01	Wetenschappelijk Onderwijs	234 877	234 877	+ 9 922	+ 9 922	+ 2 031	+ 2 031
02	Hoger agrarisch onderwijs	110 805	110 805	+ 5 034	+ 5 034	+ 7 714	+ 7 714
05	Agrarisch praktijkschoolonderwijs	39 546	39 546	+ 2 713	+ 2 713	+ 2 652	+ 2 652
07	Schoolgebouwen en grond	39 624	37 774	- 5 506	- 5 506		
08	Overige subsidies en uitgaven	27 453	27 453	+ 730	+ 730	+ 280	+ 280
09	Garanties						
11	Voortgezet agrarisch onderwijs	358 222	358 222	+ 17 020	+ 17 020	+ 5 762	+ 5 762
03	Landbouwstructuurontwikkeling		281 878				
01	Bedrijfsontwikkeling	79 292	80 613	- 74	- 154	- 11 102	- 11 192
02	Structuurverbetering	186 971	172 788	- 9 008	- 51 408	- 4 809	- 13 484
03	Verwerking en afzet	19 535	25 948	+ 400	+ 400	- 1 360	- 1 785
04	Overige subsidies en uitgaven	2 529	2 529	+ 28	+ 28	- 1 342	- 1 342
05	Garanties						
04	Inrichting en Beheer		681 931				
01	Landinrichting	263 813	352 770	+ 10 151	+ 8 801	+ 22 469	+ 21 370
02	Beheer landbouwgronden	93 607	93 607	+ 450	+ 450	+ 7 900	+ 7 900
03	Natuur	182 241	165 944	- 17 845	- 18 029	+ 3 544	+ 3 594
04	Bos- en Landschapsbouw	34 774	34 129	+ 5 705	- 1 785	+ 50 326	- 3 554
05	Openluchtrecreatie	35 115	35 481	+ 4 924	+ 4 924	- 7 205	- 7 205
06	Garanties	23 000					
05	Kwaliteitszorg		69 185				
01	Dierziekten	36 491	36 491	- 1 500	- 1 500	- 24	- 24
02	Plantenziekten	345	345				
03	Voeding en kwaliteit	32 111	32 349	- 700	- 700	- 13 185	- 10 640
04	Garanties						
06	Onderzoek		373 145				
01	Wetenschappelijk onderzoek	267 978	270 387	+ 4 690	+ 7 102	+ 15 406	+ 21 976
02	Praktijkonderzoek	45 701	46 576	+ 3 461	+ 3 461	+ 1 622	+ 1 622
03	Gebouwen en grond	56 346	56 182	+ 2 720	+ 2 720	- 8 450	- 17 450

(4) = (1) + (2) + (3)		(5)		(6) = (5) - (4)	
Totaal geraamd		Realisatie ¹		Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend geraamd bedrag)	
verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
	3 251 165		3 224 153		- 27 012
	1 041 049		1 044 951		
852 454	852 203	870 233	867 650	+ 17 779	+ 15 447
1 500	1 500			- 1 500	- 1 500
2 004	2 004			- 2 004	- 2 004
893	893			- 893	- 893
46 359	46 359	47 105	47 105	+ 746	+ 746
12 637	12 637	12 058	11 963	- 579	- 674
106 465	106 624	100 899	99 493	- 5 566	- 7 131
18 829	18 829	18 740	18 740	- 89	- 89
	857 029		857 189		
246 830	246 830	246 643	246 643	- 187	- 187
123 553	123 553	123 751	123 751	+ 198	+ 198
44 911	44 911	46 435	46 435	+ 1 524	+ 1 524
34 118	32 268	26 445	31 504	- 7 673	- 764
28 463	28 463	29 949	29 949	+ 1 486	+ 1 486
381 004	381 004	378 907	378 907	- 2 097	- 2 097
	202 941		175 389		
68 116	69 267	69 397	65 371	+ 1 281	- 3 896
173 154	107 896	113 540	86 004	- 59 614	- 21 892
18 575	24 563	17 643	22 573	- 932	- 1 990
1 215	1 215	1 441	1 441	+ 226	+ 226
	698 397		698 614		
296 433	382 941	299 652	381 181	+ 3 219	- 1 760
101 957	101 957	101 763	101 763	- 194	- 194
167 940	151 509	183 701	152 813	+ 15 761	+ 1 304
90 805	28 790	74 340	29 495	- 16 465	+ 705
32 834	33 200	26 671	33 362	- 6 163	+ 162
23 000		21 000		- 2 000	
	56 321		54 628		
34 967	34 967	34 797	33 284	- 170	- 1 683
345	345	351	351	+ 6	+ 6
18 226	21 009	16 523	20 993	- 1 703	- 16
	392 576		390 585		
288 074	299 465	295 958	300 724	+ 7 884	+ 1 259
50 784	51 659	49 496	50 541	- 1 288	- 1 118
50 616	41 452	50 595	39 320	- 21	- 2 132

Art.	Omschrijving	(1)		(2)		(3)	
		Oorspronkelijk vastgestelde begroting		Mutaties (+ of –) op grond van eerste suppletore begroting (incl. Nota van Wijziging)		Mutaties (+ of –) op grond van tweede suppletore begroting	
		verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
07	Visserijen		2 362				
01	Bouw vaartuigen						
02	Ontwikkeling en sanering	1 785	1 785			+ 760	+ 760
03	Overige subsidies en uitgaven	577	577	– 380	– 100	– 78	– 170

¹ De gerealiseerde bedragen zijn steeds afgerond naar boven (op duizenden gulden).

Mij bekend,

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,

(4) = (1) + (2) + (3)		(5)		(6) = (5) - (4)	
Totaal geraamd		Realisatie ¹		Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend geraamd bedrag)	
verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven
	2 852		2 797		
2 545	2 545	2 545	2 545		
119	307	108	252	- 11	- 55

Staat behorende bij de Wet van.....19...Stb. ..., en bij de financiële verantwoording over het jaar 1995

**Rekening 1995, (inclusief slotwetmutaties)
Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV)
Onderdeel ontvangsten (bedragen x f 1 000)**

Art.	Omschrijving	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Mutaties (+ of -) op grond van eerste suppletore begroting	(3) Mutaties (+ of -) op grond van tweede suppletore begroting
		ontvangsten	ontvangsten	ontvangsten
	TOTAAL	486 146	+ 11 475	+ 13 357
01	Algemeen	227 496		
00	Nog in te vullen taakstelling			
01	Ontvangsten voor apparaat	227 050	- 9 547	- 4 196
10	Overige ontvangsten	446	+ 5 000	
02	Agrarisch onderwijs	4 999		
10	Agrarisch Onderwijs	4 999		+ 1 500
03	Landbouwstructuurontwikkeling	51 825		
01	Bedrijfsontwikkeling	8 000		- 6 615
02	Structuurverbetering	43 325	+ 9 772	- 1 200
04	Overige ontvangsten	500		
04	Inrichting en Beheer	159 814		
01	Landinrichting	145 373		+ 13 191
02	Beheer landbouwgronden	500	+ 2 000	
03	Natuur	9 541		+ 2 692
04	Bos- en Landschapsbouw	3 800		- 300
05	Openlucht recreatie	600		
05	Kwaliteitszorg	922		
03	Voeding en kwaliteit	922		+ 345
06	Onderzoek	34 720		
01	Wetenschappelijk onderzoek	34 720	+ 1 050	+ 7 940
02	Praktijkonderzoek		+ 4 000	
07	Visserijen	6 370		
05	Visserijen	6 370	- 800	

¹ De bedragen zijn normaal (f 500 en hoger naar boven) afgerond op duizenden gulden.

Mij bekend,

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,

(4) = (1) + (2) + (3)	(5)	(6) = (5) - (4)
Totaal geraamd	Realisatie ¹	Slotwetmutaties (+ of -) (+ = meer ontvangen)
ontvangsten	ontvangsten	ontvangsten
510 978	498 736	- 12 242
218 753	210 685	
213 307	204 654	- 8 653
5 446	6 031	+ 585
6 499	5 241	
6 499	5 241	- 1 258
53 782	52 669	
1 385	512	- 873
51 897	51 324	- 573
500	833	+ 333
177 397	174 284	
158 564	154 745	- 3 819
2 500	2 642	+ 142
12 233	13 187	+ 954
3 500	3 126	- 374
600	584	- 16
1 267	1 563	
1 267	1 563	+ 296
47 710	51 018	
43 710	47 402	+ 3 692
4 000	3 616	- 384
5 570	3 276	
5 570	3 276	- 2 294

Staat behorende bij de Wet van 19.., Stb. ..., en bij de financiële verantwoording over het jaar 1995

**Rekening 1995, (inclusief slotwetmutaties)
Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV)
Agentschap Plantenziektenkundige Dienst
(bedragen x f 1 000)**

Art.	Omschrijving	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Mutaties (+ of -) op grond van eerste suppletore begroting	(3) Mutaties (+ of -) op grond van tweede suppletore begroting
01.11	Agentschap Plantenziektenkundige Dienst			
	Totale baten	31 323	573	385
	Totale lasten	31 323	573	385
	Saldo van baten en lasten			
	Totale kapitaalontvangsten	604		534
	Totale kapitaaluitgaven	604		534

¹ De bedragen zijn normaal (f 500 en hoger naar boven) afgerond op duizenden guldens.

Mij bekend,

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,

(4) = (1) + (2) + (3)	(5)	(6) = (5) - (4)	
Totaal geraamd	Realisatie ¹	Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)	
	32 281	30 590	+ 1 691
	32 281	29 369	- 2 912
		1 221	- 1 221
	1 138	984	+ 154
	1 138	1 063	- 75

ALGEMEEN DEEL

1. Algemeen

In onderstaand overzicht wordt weergegeven hoe het verloop is geweest van oorspronkelijk geraamde uitgaven tot daadwerkelijk gerealiseerde uitgaven.

Uitgaven 1995	(Bedragen x f 1 mln.)
1. Oorspronkelijke begroting	3 099,9
2. Mutatie op grond van de eerste suppletore begroting (Voorjaarsnota)	117,9
3. Mutatie op grond van de tweede suppletore begroting (Najaarsnota)	33,4
4. Mutatie op grond van de slotwet	- 27,0
5. Realisatie	<u>3 224,2</u>

In onderstaand overzicht wordt weergegeven hoe het verloop is geweest van oorspronkelijk geraamde ontvangsten tot daadwerkelijk gerealiseerde ontvangsten.

Niet belastingontvangsten 1995	(Bedragen x f 1 mln.)
1. Oorspronkelijke begroting	486,1
2. Mutatie op grond van de eerste suppletore begroting (Voorjaarsnota)	11,4
3. Mutatie op grond van de tweede suppletore begroting (Najaarsnota)	13,4
4. Mutatie op grond van de slotwet	- 12,2
5. Realisatie	<u>498,7</u>

De toelichting bij de rekening bevat per begrotingsartikel een verklaring van de verschillen tussen begrotingsraming, zoals vastgesteld bij de oorspronkelijke begroting en de uiteindelijke realisatie. Deze verschillen zijn reeds toegelicht in de eerdere suppletore begrotingen en de slotwet. De toelichting op de rekening heeft daarom een samenvattend karakter. Voor gedetailleerde informatie wordt verwezen naar de toelichting bij de relevante documenten.

2. Grondslagen voor de financiële verantwoording

De Rekening is opgesteld overeenkomstig de artikelen 65 en 66 van de Comptabiliteitswet, de Regeling inzake de begroting en de rekening van het Rijk en de Regeling Departementale Begrotingsadministratie. Voor de toelichting op specifieke balansposten wordt verwezen naar de toelichting op de saldibalans.

3. Financieel beheer

Een aspect dat de begrotingsuitvoering in 1995 in belangrijke mate heeft beïnvloed is de reorganisatie van het Ministerie. Dit ingrijpende proces dat zijn sporen heeft achtergelaten in het financiële beheer betekende dat extra inspanningen dienden te worden geleverd teneinde het financieel beheer en de hiermee samenhangende informatievoorziening op een voldoende niveau te houden. Ook het komende jaar zal hier nog extra aandacht aan worden geschonken.

Een project dat mede invulling moet gaan geven aan het verbeteren van de informatievoorziening betreft de ontwikkeling van het Concern Control Systeem (CCS). Het CCS geeft invulling aan het principe van «sturen op hoofdlijnen en resultaat en integraal management». Door middel van het

CCS moet de departementsleiding en concerncontroller, sneller en beter dan in het verleden, worden voorzien van adequate management-informatie.

In 1995 hebben de uitvoerende diensten centraal gestaan bij de implementatie van het CCS. Volgens planning zal in 1996 bij alle overige directies worden gestart met de implementatie van het CCS.

Als gevolg van de reorganisatie is enige achterstand ontstaan in het onderhoud van de administratieve organisatie. Eind 1995 is een voor heel LNV geldend plan van aanpak opgesteld voor het aanpassen/actualiseren van de administratieve organisatie. Hierbij zal de aandacht zich met name richten op de kritische processen.

Een project dat eind 1995 is afgerond betreft de vervanging van het verouderde Administratie Pakket Landbouw voor de begrotingsregistratie door een nieuw Financieel-Administratie Pakket (FAP). Dit nieuwe systeem is beter toegesneden op het verschaffen van adequate management-informatie. Op basis van een Europese aanbestedingsprocedure is een pakket geselecteerd. Uiteindelijk heeft één en ander eind juni 1995 geleid tot overeenstemming met ROSS Systems Nederland BV over het gebruiksrecht en onderhoud van het financiële pakket Renaissance CS financial series. Het nieuwe pakket is volgens planning 1 januari operationeel geworden ten behoeve van directies en diensten op het kerndepartement.

In het afgelopen jaar is veel aandacht besteed aan het versterken van de begrotings-, jaarplan- en beleidscyclus. Deze cycli grijpen steeds nadrukkelijker op elkaar in. Dit vraagt om een voortdurende afstemming en een heldere communicatie. Door middel van het in 1995 gepresenteerde Handboek Begrotingscyclus wordt hierbij inzicht verschaft in alle aspecten en facetten van het begrotingsproces.

Tevens wordt in het Handboek nogmaals benadrukt dat een voor een optimaal begrotingsproces optimale samenwerking en communicatie van cruciaal belang is.

Binnen de planning- en controlcyclus is het financieel-economisch jaarverslag (FEJ) een verantwoordingsinstrument dat van steeds groter belang gaat worden. Het FEJ is een jaarverslag per directie, waarin een directie zich integraal verantwoord over het gevoerde (financiële) beleid en beheer van het afgesloten jaar. Hierbij dient een relatie te worden gelegd tussen doelstellingen, prestaties en middelen.

4. Beleid gericht op voorkomen en bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik

Het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij maakt bij het realiseren van haar beleidsdoelstellingen onder meer gebruik van subsidie- en bijdrageregelingen en heffingen. Aangezien hierbij gebruik wordt gemaakt van gegevens die afkomstig zijn van belanghebbenden (de zogenaamde derdengegevens) zijn die instrumenten gevoelig voor misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O). Op grond hiervan is een beleid geformuleerd dat is gericht op het voorkomen en bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Het M&O beleid kent twee invalshoeken, te weten het geïntegreerde subsidiebeleid en het bestrijdingsbeleid. Beide thema's moeten in elkaars verlengde worden gezien.

Het geïntegreerde subsidiebeleid heeft betrekking op de ontwikkelingsfase van een regeling en is met name gericht op het voorkomen van

oneigenlijk gebruik. Naast een modelmatige opzet van subsidieregelingen is ook sprake van een gestructureerde monitoring van (beleids)gegevens tijdens het uitvoerings- en controleproces. Deze monitoring vanuit de uitvoering, gekoppeld aan een stringente budgetbeheersing en de controle kan informatie verschaffen over het (vermoedelijk) optreden van misbruik en oneigenlijk gebruik. Deze aanpak leidt er toe dat de risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik, al bij het opzetten van een regeling, worden beperkt.

Het bestrijdingsbeleid heeft met name betrekking op de uitvoeringsfase van een regeling en is gericht op het voorkomen en bestrijden van misbruik. Het bestrijdingsbeleid richt zich op maatregelen op het gebied van de voorlichting, de controle en sanctiemogelijkheden.

Voorlichting kan worden gezien als een ondersteunend instrument voor het M&O beleid en richt zich in dit kader op de berichtgeving over bestrijding en de publieksvoorlichting. Daarnaast wordt er een bijdrage geleverd aan de maatschappelijke discussie over het belang van het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik. Het controlebeleid is vormgegeven door toetsing van bewijsstukken, (administratieve) verificatie. Waar nodig wordt gebruik gemaakt van contra-informatie. Als sluitstuk wordt voorzien in inspecties ter plaatse door de Algemene Inspectiedienst. Vanzelfsprekend spelen privacy- en andere wettelijke regelingen hierbij een rol.

Bij het toepassen van sancties kan sprake zijn van zowel administratiefrechtelijke- als strafrechtelijke sancties. Indien sprake is van misbruik kan een administratiefrechtelijke sanctie worden opgelegd. Als misbruik tevens een strafbaar feit oplevert in de zin van het Wetboek van Strafrecht of de Wet op de Economische Delicten, dan kan ook een strafrechtelijke vervolging plaatsvinden. Sanctiemaatregelen zijn echter pas effectief indien er sprake is van een voldoende financiële «prikkel» voor de betrokkene.

De verantwoordelijke directie is, als budgethouder verantwoordelijk voor de toepassing van een geïntegreerde benadering van het beheer van de subsidie-, bijdrageregelingen en heffingen. De uitvoerende diensten worden aangesproken op de uitvoering van het bestrijdingsbeleid. Het Audit-Committee van het ministerie ziet toe op een adequate uitvoering van het M&O beleid.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

UITGAVEN EN VERPLICHTINGEN

01 Algemeen

Onder het hoofdbeleidsterrein Algemeen zijn naast de apparaatskosten voor personeel en materieel begrotingsartikelen opgenomen die niet specifiek tot een van de overige hoofdbeleidsterreinen behoren.

Naast uitgaven voor personeel en materieel en de technische artikelen voor prijsbijstelling, loonbijstelling en onvoorzien, worden uitgaven geraamd voor de bijdragen aan (inter)nationale organisaties en voor overige subsidies en uitgaven. Tevens wordt onder dit hoofdbeleidsterrein de bijdrage aan het Agentschap Plantenziektenkundige Dienst geraamd.

Totaaloverzicht hoofdbeleidsterrein 01 (uitgaven x f 1 mln.)

	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	882,7
Stand Rekening 1995	1 045,0

De volume- en prestatiegegevens

Hieronder worden van de Dienst Uitvoering Regelingen (DUR), thans Landelijke Service bij Regelingen (LASER), en Staatsbosbeheer (SBB) prestatiegegevens gepresenteerd. Deze geven een globale indruk van de aard van de werkzaamheden van deze organisatieonderdelen.

Dienst Uitvoering Regelingen

De Dienst Uitvoering Regelingen is belast met de coördinatie van de uitvoering van nationale en EU-regelingen. Ter ondersteuning van het landbouwbeleid zijn en worden – mede in het kader van EU-richtlijnen en verordeningen – nationale maatregelen en regelingen opgesteld.

Van de regelingen waarvan de uitgaven op de relevante begrotingsartikelen drukken worden bij de toelichting van het betreffende artikel de prestatie- en volumegegevens vermeld.

Regelingen, die voor de begroting van hoofdstuk XIV alleen apparaatskosten met zich meebrengen

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
<i>1. Regelingen, Algemeen</i>		
- Landbouwtelling, aantal deelnemers	102 000	121 019
- In beslaggenomen goederen, aantal procesverbalen	1 150	1 665
- Verlaagd B.T.W.-tarief voor merriehouders/landbouwdoeleinden, aantal aanvragen	16 500	15 398
- Vrijstelling overdrachtsbelasting, aantal aanvragen	6 850	6 962
- B.T.W. restitutie minerale oliën, aantal aanvragen	13 500	13 061
<i>2. Regelingen mede gefinancierd door de EU (aantal aanvragen)</i>		
- SLOM	-	-
- Schapevleesregeling	21 000	19 099
- Zoogkoeienregeling	4 900	4 687
- Premiereregeling rundvleesproducenten	25 000	12 160
- Appelboomrooipremieregeling	-	426
- Vereenvoudigde steunverlening akkerbouw	47 000	46 494
- Algemene steunverlening akkerbouw	3 000	2 158
- Regeling Stimulering Bosuitbreiding op Landbouwgronden	100	145
- Regeling Stimulering Biologische Productiemethoden	50	205
<i>3. Regelingen gefinancierd door derden</i>		
- Aantal ingediende bijstands aanvragen	750	898
- Wet Inkomensvoorziening Oudere Arbeidsongeschikte Zelfstandigen (IOAZ) aantal aanvragen	225	353
- Snelgroeiend bos, aantal aanvragen	-	-

Het Voedselvoorzieningsin- en verkoopbureau heeft als taak de uitvoering van een aantal communautaire landbouwmaatregelen, alsmede de uitvoering van de Nationale Voedselhulp ten behoeve van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

De communautaire landbouwmaatregelen bestaan uit :

- a. Interventie Ie categorie
 1. particuliere opslag
 2. denaturatie
 3. steunregelingen
 4. bijzondere restitutieregelingen;
- b. Interventie IIe categorie (openbare opslag);
Voorts verricht de Dienst Uitvoering Regelingen activiteiten op het gebied van:
- c. Nationale voedselhulp;
- d. EU-verstrekingen voor hulpbehoevenden.

De volume- en prestatiegegevens van het Voedselvoorzienings- en verkoopbureau

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
<i>a. Interventie Ie categorie</i>		
1. Particuliere opslag		
– boter, room, melkpoeder, vlees en vlas, aantal contracten	975	1 013
2. Denaturatie		
– melk- en karnemelkpoeder, kool- en rapzaad, aantal controles	40	16
3. Steunregelingen		
– peulvruchten, aantal controles	–	–
– bakkers-, leger-, bak-, braad- en sociale boter, aantal tonnen	51 850	53 574
<i>b. Interventie IIe categorie (openbare opslag)</i>		
– boter, rundvlees, granen, melkpoeder		
aankoop tonnen	16 900	–
verkoop tonnen	5 400	1 420
<i>c. Nationale voedselhulp, aantal acties</i>		
	125	125
<i>d. EU-verstrekkingen voor hulpbehoevenden</i>		
– boter, vlees, aantal tonnen	280	208

Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer heeft als werkgebied het beheer van de bossen en natuurterreinen van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

De volume- en prestatiegegevens van het Staatsbosbeheer

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
– bosverzorging	ha.	82 900
– onderhoud natuurterreinen en overige terreinen	ha	132 200
– verkoop hout	m ³	285 000
– gebouwen (excl. recreatie) ¹		
– in beheer	aantal	1 750
– nieuwbouw/herstel/aanpassing	aantal	35
– recreatieve voorzieningen		
– in beheer	aantal	285
– nieuwbouw/herstel/aanpassing	aantal	20
– (natuur)kampeerterreinen en kamphuizen ²	aantal	57
– overnachtingen	aantal	250 000
– bezoekerscentra	aantal	5
– bezoekers	aantal	400 000

¹ In het kader van de verzelfstandiging wordt een inventarisatie van de gebouwen gehouden, welke in de loop van 1996 gereed dient te komen. Dit zal mogelijk tot een aanpassing van het aantal leiden.

² Deze terreinen bestaan uit:
– 46 natuurterreinen met 202 060 overnachtingen
– 8 groepskampeerterreinen met 74 375 overnachtingen

01.01 Personeel en Materieel

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	793 418	793 538
Stand Rekening 1995	870 233	867 650

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Actief regulier personeel	506 748	546 880
02 Overige personeelsuitgaven	26 058	28 582
03 Personeel ten behoeve van werkzaamheden in opdracht	–	2 680
04 Materieel	260 655	289 508
	793 461	867 650

Toelichting

01 Actief regulier personeel

De uitgaven zijn f 40,1 mln. hoger uitgevallen dan geraamd in de oorspronkelijke begroting. De oorzaak hiervan is in de eerste plaats gelegen in een hoger gemiddeld loonpeil welke o.a. een gevolg is van de, in het kader van de wijziging arbeidsvoorwaarden, toegekende loonbijstelling. Tevens is er sprake van een tekort van f 6,3 mln. bij de toedeling van de loonbijstelling uit hoofde van het ABP-complex. Verder heeft de forse uitstroom naar o.a. de wachtgeld/vut regeling geleid tot incidentele uitgaven voor verrekening van verlofuren, extra uitbetaalde IRZK, vakantie-uitkering en uitgaven voor proportioneel ambtsjubileum (art. 79 ARAR).

De uitbreiding van werkzaamheden bij het bureau Heffingen als gevolg van de per 1 januari 1995 in werking getreden nieuwe mestwetgeving heeft geleid tot meeruitgaven (f 3,4 mln.) op dit onderdeel. Het gaat hierbij om de uitbreiding van de boekhoudplicht en de Generieke Kortingswet, hetgeen resulteert in een verdubbeling van het aantal dossiers.

De korting van de krimpopperatie op personeel was in de oorspronkelijke begroting volledig ten laste gebracht van het onderhavige artikelonderdeel. Naderhand heeft er een correctie plaatsgevonden waarbij een deel van de korting ten laste van het onderzoek is gebracht.

De uitvoeringskosten van de gevolgen van de overstroming in het Rivierengebied hebben tot gevolg dat er f 1,3 mln. op het onderhavige artikel worden verantwoord.

	Oorspronkelijk	Realisatie
Uitgaven (x f 1 000)	506 748	546 880
Uitzendkrachten op formatie (x f 1 000)	–	11 386
Uitgaven Ambtelijk personeel (x f 1 000)	506 748	535 494
Gemiddelde bezetting	6 712	6 570
Gemiddelde loonkosten	75 499	81 506

De stijging van de loonkosten met f 6000,- laat zich verklaren uit de hierboven gegeven toelichting. De wijziging in de arbeidsvoorwaarden heeft de gemiddelde loonkosten met f 4000,- doen stijgen.

Uitgaven aan uitzendkrachten worden pas m.i.v. de begroting 1996 afzonderlijk geraamd. Daar waar vacatures ontstaan kunnen deze (tijdelijk) wordt ingevuld door uitzendkrachten.

04 Materieel

De uitgaven voor Materieel zijn f 28,7 mln. hoger uitgevallen dan in de oorspronkelijke begroting was geraamd.

Zoals reeds vermeld bij het artikelonderdeel 01 Actief regulier personeel hebben de extra werkzaamheden bij het bureau Heffingen geleid tot f 5,9 mln. extra uitgaven op het onderdeel Materieel.

Diverse overboekingen van/naar andere begrotingen zijn per saldo budgettair neutraal. Het betreft hier o.a. een overboeking van het ministerie van Verkeer en Waterstaat in het kader van de 12e overdracht van de RIJP-gronden (f 0,7 mln.), een overboeking van het ministerie van Binnenlandse Zaken voor computerkosten van de dienst Informatievoorziening Overheidspersoneel (f 0,9 mln). Hiertegenover staat een overboeking van f 2,0 mln. naar het ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer voor huisvestingskosten van de Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees en van het IKC-Landbouw in Ede.

Om aan de eisen te voldoen van een Geïntegreerd Beheers- en Controlesysteem (GBCS) was f 8,3 mln extra nodig, hetgeen is toegevoegd aan het budget van de dienst Uitvoering Regelingen. In het kader van de uitvoering van het Overlevingsplan Bos en Natuur (OBN) en het Nationale Parkenbeleid is f 6,4 mln naar het onderhavige artikel overgeboekt.

Staatsbosbeheer heeft de achterstand in de inrichting van het overgedragen areaal ingelopen. Hiervoor is f 1,8 mln meer uitgegeven dan geraamd. Zie ook de toelichting bij het ontvangstenartikel 04.02 Beheer landbouwgronden.

De reorganisatie van het ministerie leidt ertoe dat de 12 provinciale directies Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie zijn omgevormd in een vijftal regionale beleidsdirecties. Doordat de vestigingsplaatsen van deze directies zijn gewijzigd is f 4,0 mln. voor extra huisvestingskosten aan het artikel toegevoegd. Verder is voor de regionale beleidsdirecties f 1,3 mln. beschikbaar gesteld voor het stimuleren van beleidsinitiatieven op regionaal niveau.

In onderstaande overzicht wordt een nadere procentuele onderverdeling gegeven van de raming en realisatie van het onderdeel materieel

(in procenten)	Oorspronkelijk	Realisatie
Bureaunkosten	11	10
Huisvestingskosten	8	10
Reis- en verblijfskosten	18	15
Uitbesteding van werk	8	9
Algemene materiële uitgaven	27	26
Aanschaffingen	6	6
Beheersuitgaven	22	24
Totaal	100	100

Artikel 01.04 Loonbijstelling

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	5 996	5 996
Stand Rekening 1995	-	-

Toelichting

In de loop van 1995 is het artikel voor de volgende onderdelen bijgesteld:

(bedragen x f 1 mln.)

Omschrijving	Bedrag
- ABP-complex, bijstelling ter dekking van extra uitgaven die voortvloeien uit de verhoging van pensioenpremies	26,7
- Loonbijstelling 1995, algemene salarisverhoging	12,4
- Pseudo-premies	5,9
- CAO-akkoord, sector Rijk Per 1 oktober 1995	7,0

De bedragen zijn, conform het volgende overzicht, over de daarvoor in aanmerking komende begrotingsartikelen verdeeld.

Verdeling loonbijstelling (x f 1 000)

Artikel	Omschrijving	Bedrag
01.01	Personeel en Materieel	22 562
01.06	Post actieven	826
01.10	Overige subsidies en uitgaven	80
01.11	Agentschap Plantenziektenkundige Dienst	585
02.01	Wetenschappelijk onderwijs	5 849
02.02	Hoger agrarisch onderwijs	3 098
02.05	Agrarisch praktijkschoolonderwijs	1 008
02.08	Overige subsidies en uitgaven	867
02.11	Voortgezet agrarisch onderwijs	9 752
03.01	Bedrijfsontwikkeling	1 585
04.01	Landinrichting	936
04.03	Natuur	457
04.04	Bos- en landschapsbouw	17
04.05	Openlucht recreatie	20
05.01	Dierziekten	161
05.03	Voeding en kwaliteit	9
06.01	Wetenschappelijk onderzoek	8 790
06.02	Praktijkonderzoek	1 359
		57 961

Artikel 01.06 Post actieven

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	29 945	29 945
Stand Rekening 1995	47 105	47 105

Toelichting

In 1995 hebben de uitgaven f 17,2 mln. meer bedragen dan was geraamd.

De oorzaak hiervan is vooral gelegen in het feit dat als uitvloeisel van de reorganisatie binnen LNV een groot aantal mensen (i.c. 344) gebruik heeft gemaakt van de regeling wachtgeld 55+ met uitgarantie.

Het totale beslag van de wachtgeld 55+ met uitgarantie bedroeg f 18,3 mln.

Andere regelingen waar veel gebruik van is gemaakt zijn het Rijkswachtgeldbesluit 1959, de Uitkeringsregeling 1966 en het Sociaal Beleidskader.

Met ingang van 1 april 1995 dragen directies en diensten van het ministerie zelf verantwoordelijkheid voor de uitgaven aan post-actieven. Alle post-actieven na deze datum dienen door directies en diensten binnen het eigen personeelsbudget te worden opgevangen.

Hieronder volgt een nadere specificatie van het artikel :

Aantallen wachtgelders

	Stand januari 1995	Stand ultimo 1995
Wachtgeld 55+/VUT	88	344
Uitkeringsregeling 1966	291	585
Rijkswachtgeld 1959	123	155
Sociaal Beleidskader	283	319
Overige wachtgeldregelingen	62	88
Totaal	847	1 491

Prognose en realisatie uitgaven wachtgeld 1995 (bedragen in mln.)

	Stand januari 1995	Stand ultimo 1995
Wachtgeld 55+/VUT	4,7	18,3
Uitkeringsregeling 1966	5,9	8,3
Rijkswachtgeld 1959	3,8	4,3
Sociaal Beleidskader	11,2	11,2
Overige wachtgeldregelingen	4,5	5,0
Totaal	30,1	47,1

Gemiddeld bedrag 1995 per wachtgeldregeling

	Stand januari 1995	Stand ultimo 1995
Wachtgeld 55+/VUT	53 409	53 198
Uitkeringsregeling 1966	20 275	14 188
Rijkswachtgeld 1959	30 894	27 742
Sociaal Beleidskader	39 576	35 110
Gewogen totaal gemiddelde	35 537	31 590

Artikel 01.07 Bijdragen aan (inter)nationale organisaties

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	13 195	13 195
Stand Rekening 1995	12 058	11 963

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Oorspronkelijk	Realisatie
01 FAO	10 144	9 092
02 Overige uitgaven	3 051	2 871
	13 195	11 963

Toelichting

De lagere uitgaven houden verband met een lagere dollarkoers dan waarmee in de oorspronkelijk begroting rekening was gehouden.

De volume- en prestatiegegevens

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
01 FAO		
Nederlands aandeel in de contributie	1,92%	1,92%
Bijdrage in dollars (x 1 mln.)	5,3	5,3
Dollarkoers	1,90	1,72
Uitgaven	10,1	9,1

Artikel 01.10 Overige subsidies en uitgaven

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	19 643	19 802
Stand Rekening 1995	100 899	99 493

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Rentedragende en renteloze voorschotten ambtenaren	253	204
02 Rentesubsidies OESO	29	18
03 Emancipatie	438	339
04 Floriade	–	–
05 Overige subsidies en uitgaven	3 949	5 289
06 Bijdrage aan het Landbouw Egalisatiefonds, Afd. A	15 133	–
07 Waterstand Maas	–	93 643
Totaal	19 802	99 493

Toelichting

Aan overige subsidies en uitgaven is in 1995 per saldo f 79,7 mln. meer besteed dan in de oorspronkelijke begroting was geraamd.

Een en ander houdt voor f 93,6 mln. verband met schade-uitkeringen in het kader van overstromingen in het Rivierengebied.

Hieronder volgt een specificatie van de kosten van de waterschade in 1995:

• Bijdrageregeling	70 340
• Taxatiekosten	6 247
• Stichting Fonds Watersnood	16 500
• Evacuatiekosten	240
• Overige	316
Totaal	93 643

Daarnaast is ten laste van artikel 01.01 Personeel en Materieel nog voor f 1,3 mln. aan uitvoeringskosten betaald.

In 1996 zal naar verwachting nog een bedrag van ca. f 2,6 mln. uitgegeven worden.

In 1995 heeft het Landbouw-Egalisatiefonds uiteindelijk een positief saldo te zien gegeven, welk is verwerkt op ontvangstenartikel 01.10 Overige ontvangsten. Oorspronkelijk was gerekend op een negatief saldo van f 15,1 mln. Voor de toelichting zij verwezen naar de Financiële verantwoording van het Landbouw-Egalisatiefonds.

Artikel 01.11 Agentschap Plantenziektenkundige Dienst

Op dit artikel wordt de bijdrage van LNV aan het Agentschap Plantenziektenkundige Dienst verantwoord. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar de toelichting op de aparte verantwoording van het Agentschap.

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	17 871	17 871
Stand Rekening	18 740	18 740

Toelichting

In 1995 heeft het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij f 0,6 mln. meer bijgedragen aan de Plantenziektenkundige Dienst dan oorspronkelijk geraamd. De oorzaak is gelegen in de stijging van het loonpeil. Voorts is t.b.v. de uitvoering van het project «Emissie-evaluatie» uit het meerjarenplan Gewasbescherming (MJP-G) f 0,2 mln. extra beschikbaar gesteld.

02 Agrarisch onderwijs

Het hoofdbeleidsterrein omvat aangelegenheden inzake het Landbouwonderwijs. Het betreft hier zowel aangelegenheden over het in de onderwijswetgeving ontworpen stelsel, als onderwijsaangelegenheden ten behoeve van de ontwikkeling van de productieomstandigheden en de verhoging van het peil van de landbouw, de inrichting en het beheer van landelijke gebieden en de verwerking van agrarische producten.

Totaaloverzicht hoofdbeleidsterrein 02 (uitgaven x f 1 mln.)

	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	808,7
Stand Rekening 1995	857,2

Wijzigingen die betrekking hebben op het totale hoofdbeleidsterrein

Artikel	02.01	02.02	02.05	02.07	02.08	02.11
1. Correctie ombuigingen	+ 5,3	+ 2,5	+ 0,8	+ 1,2	+ 0,3	+ 4,9
2. Stijgingen van het loonpeil	+ 5,8	+ 3,1	+ 1,0	-	+ 0,9	+ 9,7
3. Wijzigingen binnen hoofd-beleidsterrein	+ 0,8	+ 0,5	+ 3,7	6,7	- 0,2	+ 1,9

1. In de loop van 1995 is besloten om, conform de gedragslijn van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, een oorspronkelijk voorziene ombuiging geen doorgang te laten vinden.
2. Als gevolg van de stijging van de lonen en salarissen in 1995 zijn op dit beleidsterrein meer uitgaven gedaan.
3. De verschuivingen binnen dit beleidsterrein worden afzonderlijk bij de artikelen toegelicht.

Artikel 02.01 Wetenschappelijk onderwijs**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	234 877	234 877
Stand Rekening 1995	246 643	246 643

Toelichting

Voor het wetenschappelijk onderwijs is in 1995 een bedrag van f 11,7 mln. meer uitgegeven dan in de oorspronkelijke begroting was voorzien. Naast de in de toelichting bij het hoofdbeleidsterrein genoemde oorzaken is f 0,8 mln., conform de afspraken uit het arbeidsvoorwaardenoverleg, extra ingezet voor het arbeidsvoorwaardenbeleid. De middelen waren oorspronkelijk geraamd op artikel 02.10.

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie
Onderwijsdeel	36 754	38 775
Onderzoeksdeel	145 080	153 057
Verwevenheidsdeel	26 931	28 412
Uitkeringen na ontslag	8 810	9 203
Investeringen	12 952	12 952
01 Totaal rijksbijdrage	230 527	242 399
02 Overige uitgaven	4 350	4 244
Totaal	234 877	246 643

De volume en prestatiegegevens

1. Studentenaantallen/prestatie-eenheden

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Bekostigd
Prestatie-indicatoren bekostiging		
- aantal ingeschreven studenten 1e t/m 4e inschrijffjaar	3 719	3 719
- aantal gediplomeerden	1 108	1 108
- aantal promoties/proefschriften	145	145
Studentenaantallen/overige gegevens		
	94/95	
- totaal aantal studenten	5 079	4 855
- waarvan eerstejaars propaedeuse	928	947
- aantal extraneï	126	218
- aantal auditoren	207	210
- collegegeld voltijd	2 250	2 250
- collegegeld deeltijd	1 700	1 700

2. Onderwijsuitgaven per student

	Oorspronkelijk	Realisatie
Uitgaven per student (x f 1 000)		
- Integraal budget (exclusief TS, SF collegegeld en huisvesting)	13,1	14,4
- Huisvesting	0,8	0,8

Artikel 02.02 Hoger agrarisch onderwijs

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	110 805	110 805
Stand Rekening 1995	123 751	123 751

Toelichting

In 1995 is f 12,9 meer uitgegeven ten behoeve van het Hoger agrarisch onderwijs dan oorspronkelijk geraamd.

Naast de bij het totaal van dit beleidsterrein toegelichte oorzaken moest voor de nieuwbouw van de hogere agrarische school in Leeuwarden in de loop van 1995 een bedrag van f 6,0 mln. extra worden uitgetrokken. Deze uitgaven waren oorspronkelijk voorzien voor 1996. Verder is als uitvloeisel van het arbeidsvoorwaardenakkoord f 0,5 mln. additioneel beschikbaar gesteld; de betreffende middelen waren oorspronkelijk geraamd op artikel 02.11.

Tenslotte zijn voor f 0,6 mln. hogere uitgaven gedaan ten laste van de begroting van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie
Exploitatie	73 472	78 389
Huisvesting	20 856	18 554
Uitkeringen na ontslag	2 377	5 347
01 Totaal Rijksbijdrage	96 705	102 290
02 Specifieke stimulering	14 100	21 461
Totaal	110 805	123 751

De volume en prestatiegegevens

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
Aantallen:		
Studenten HAO-volttijd	8 600	8 445
Studenten HAO-deeltijd	200	295
Studenten internationale opleiding	88	88
Studenten STOAS volttijd	465	420
Studenten STOAS deeltijd	95	36
Collegegeld volttijd	2 250	2 250
Collegegeld deeltijd	1 700	1 700
Aantal volttijdse opleidingen HAO	36	36
Aantal deeltijdse opleidingen HAO	5	5
Aantal agrarische hogescholen	6	6
Lerarenopleidingen volttijd	7	7
Lerarenopleidingen deeltijd	7	7
<i>Opbouw van de kostprijs HAO student (x f 1 000)</i>		
- Normatief (exclusief TS, SF, huisvesting en collegegeld)	9,8	10,4
- Huisvesting	2,2	2,0
- Collegegeld (gemiddeld)	2,2	2,2

TS: Tegemoetkoming studiekosten
 SF: Studiefinanciering

Artikel 02.05 Agrarisch praktijkschoolonderwijs**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	39 546	39 546
Stand Rekening 1995	46 435	46 435

Toelichting

De meeruitgaven op dit artikel bedragen f 6,9 mln.. Naast de in de toelichting bij dit beleidsterrein genoemde oorzaken ter grootte van f 1,8 mln. zijn ten laste van dit artikel voor f 3,1 mln. meer uitgaven gedaan in verband met nabetalings aan de Innovatie- en Praktijkcentra (IPC's). De kosten voor groot onderhoud zijn, conform de systematiek bij het voortgezet agrarisch onderwijs, per 1 januari 1995 genormeerd en

opgenomen in het vergoedingsbedrag per vierkante meter bruto vloeroppervlak en per leerling/cursistweek, hetgeen heeft geresulteerd in hogere uitgaven van f 1,0 mln. De middelen waren oorspronkelijk gereserveerd op artikel 02.07.

Voorts is ten laste van dit artikel f 0,8 mln. meer uitgegeven voor milieu-investeringen en heroriëntatiegelden. De middelen in dit kader waren oorspronkelijk geraamd op artikel 02.11. Tenslotte f 0,2 mln. extra ingezet voor het arbeidsvoorwaardenbeleid, waarvan de middelen oorspronkelijk waren geraamd op artikel 02.08.

De volume en prestatiegegevens

De cijfers dienen te zijn gebaseerd op aantallen cursistweken (één leerling/student 5 dagen op een praktijkschool)

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Bekostigd
Aantal cursistweken	50 840	50 840
Ondersteunend en beheerspersoneel (o.b.p.)		
– Centrale directie (Adjunct)directeuren	9	9
– Instructie ondersteunend personeel: vast	34	34
variabel	144	144
Instructiepersoneel	256	256
Gemiddelde personeelslast (GLP) per 1 juli 1995:		
– Ondersteunend en beheerspersoneel	f 62 600	f 61 474
– Instructiepersoneel	f 73 700	f 76 975

Artikel 02.07 Schoolgebouwen en grond

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	39 624	37 774
Stand Rekening 1995	26 445	31 504

Toelichting

Op dit artikel is f 6,3 mln. minder uitgegeven dan geraamd.

Het betreft naast de algemene toelichting bij dit beleidsterrein minder uitgaven aan groot onderhoud van f 6,7 mln., aangezien deze uitgaven zijn verantwoord op de artikelen 02.05 en 02.11. Verder is op dit artikel f 0,8 mln. minder uitgegeven ter dekking van de wachtgeldproblematiek op artikel 02.08.

**De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven
(x f 1 000)**

Artikelonderdeel	Verplichtingen		Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Bouwkundige voorzieningen, aankoop van gronden en opstallen	19 569	12 689	17 719	17 748
02 Overige huisvestingskosten	20 055	13 756	20 055	13 756
Totaal	39 624	26 445	37 774	31 504

Artikel 02.08 Overige subsidies en uitgaven

**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting
(x f 1 000)**

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	27 453	27 453
Stand Rekening 1995	29 949	29 949

Toelichting

Er is op dit artikel f 2,5 mln. meer uitgegeven dan oorspronkelijk geraamd.

Naast de algemene toelichting op dit beleidsterrein is op dit artikel f 0,2 mln. minder uitgegeven ter financiering van het arbeidsvoorwaardenbeleid op artikel 02.05. Daarentegen zijn ten laste van dit artikel voor f 1,5 mln. meer uitgaven gedaan, aangezien er meer aanspraak is gedaan op wachtgelden.

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Rechtspositionele uitkeringen	25 452	27 970
02 Sociale beleidskaders	–	–
03 Onderwijsverzorging	1 685	1 668
04 Overige uitgaven	316	311
Totaal	27 453	29 949

Artikel 02.11 Voortgezet agrarisch onderwijs

**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting
(x f 1 000)**

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	358 222	358 222
Stand Rekening 1995	378 907	378 907

Toelichting

Op dit artikel is f 20,7 mln. meer uitgegeven dan geraamd.
Hiervoor zijn de volgende oorzaken aan te geven:

- de stijging van het loonpeil in 1995	+ f 9,7 mln.
- de stijging van het aantal leerlingen	+ f 6,4 mln.
- de uitgaven voor groot onderhoud (oorspronkelijk uitgetrokken op artikel 02.07)	+ f 5,6 mln.
- de correctie van een eerder verwerkte ombuiging	+ f 4,9 mln.
- een uitgestelde betaling uit 1994, die pas in 1995 is geëffectueerd	+ f 1,5 mln.
- bijdrage aan het startkapitaal van het Participatiefonds, ressorterend onder het Ministerie van OCW. Dit fonds beheert de wachtgeld van onderwijspersoneel.	- f 3,4 mln.
- minder uitgaven ten behoeve van nabetalingen bij de Innovatie- en Praktijk Centra (IPC's), verantwoord op artikel 02.05	- f 1,6 mln.
- lagere uitgaven ten behoeve de uitvoering van het arbeidsvoorwaardenbeleid op de overige artikelen binnen dit beleidsterrein	- f 1,3 mln.
- lagere uitgaven ten behoeve van milieu-investeringen en heroriëntatiegelden verantwoord op artikel 02.05	- f 0,8 mln.

De volume- en prestatiegegevens

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
Aantal leerlingen (basis voor de bekostiging):		
Agrarisch VBO	16 169	16 424
Agrarisch IVBO	7 007	7 154
Leerlingwezen:		
- primair	5 900	5 304
- secundair/tertiair	3 175	3 149
Middelbare agrarische opleidingen (MAO):		
- kort (2 jaar)	1 915	1 809
- lang (3 en 4 jaar)	14 286	15 155

Verdeling van de leerlingen over de volgende schooltypes (realisatie 1995):

	Totaal	Agrarische Opleidingscentra	Categorale scholen	Scholengemeenschappen met OCW-scholen
Agrarisch VBO	16 424	12 075	708	3 641
Agrarisch IVBO	7 154	5 918	334	902
Leerlingwezen	8 453	8 453		
MAO-2/3/4				
Normatieve kostprijzen VAO:				
ILO	f 9 752			
LAO	f 6 450			
MAO	f 6 845			
Leerlingwezen primair	f 3 704			
Leerlingwezen secundair/tertiair	f 4 095			

03 Landbouwstructuurontwikkeling

Het hoofdbeleidsterrein Landbouwstructuurontwikkeling heeft betrekking op de productie, produktiewijze en productie-omstandigheden in de agrarische sector. De Structuurnota Landbouw vormt het kader voor het te voeren beleid in de jaren negentig. Dit beleid speelt in op belangrijke technologische en economische veranderingen die de komende jaren van grote invloed zijn op de ontwikkeling van de land- en tuinbouw.

De algemene doelstelling van het landbouwbeleid is het bevorderen van een concurrerende, veilige en duurzame landbouw. Uit deze doelstelling vloeit voort dat de nadruk van het beleid ligt op het bevorderen van een marktgerichte productie en het bereiken van duurzame productiesystemen mede met het oog op de eisen van milieukwaliteit.

De concurrentiepositie van de Nederlandse land- en tuinbouw moet worden versterkt. Om dit te bereiken wordt beoogd een optimale structuur van de verwerking en afzet van agrarische producten tot stand te brengen. Met het oog op een doelmatige bedrijfsvoering en rekening houdend met milieu-eisen is het beleid met betrekking tot de bedrijfsontwikkeling er op gericht een zo adequaat mogelijke verspreiding van kennis naar en tussen agrarische ondernemers tot stand te brengen.

Totaaloverzicht hoofdbeleidsterrein 03 (uitgaven x f 1 mln.)

	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	281,9
Stand Rekening 1995	175,4

Op het hoofdbeleidsterrein Landbouwstructuurontwikkeling is in 1995 f 106,5 mln. minder uitgegeven dan in de oorspronkelijke begroting was voorzien.

De belangrijkste redenen zijn geweest:

- een lager beroep op de regeling Structuurverbetering Landbouwbedrijven (SVL) en de Complementaire Regeling voor investeringen in Landbouwbedrijven (CRL);
- het achterblijven bij de verwachting van uitgaven in het kader van de Bijdrageregeling Proefprojecten Mestverwerking;
- het niet van de grond komen van voorlichtings- en demonstratieprojecten in het kader van de Notitie 3e fase Mestbeleid;
- vertraging in de uitvoering met betrekking tot het beleid ten aanzien van de Waardevolle Cultuurlandschappen.

Artikel 03.01 Bedrijfsontwikkeling

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	79 292	80 613
Stand Rekening 1995	69 397	65 371

Toelichting

Op dit artikel is f 15,2 mln. minder uitgegeven dan oorspronkelijk was

begroot. Deze onderschrijding heeft zich vooral voorgedaan op onderdeel 02 Demoprojekten.

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen		Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Sociaal-economische ontwikkeling	11 799	12 059	14 949	14 780
02 Demoprojekten	20 850	9 777	19 021	3 039
03 Technisch-economische ontwikkeling	46 643	47 561	46 643	47 552
	79 292	69 397	80 613	65 371

Toelichting

02 Demoprojekten

Als gevolg van de politieke discussies rondom het mest- en ammoniakbeleid hebben de ontwikkelingen die zijn aangegeven in de Notitie 3e fase Mestbeleid vertraging opgelopen. Hierdoor zijn de geplande voorlichtings- en demonstratieprojekten vrijwel niet van de grond gekomen en is hiervoor in totaal f 12,0 mln. minder uitgegeven. Samenhangend met het lager uitvallen van de uitgaven is ook de EU-bijdrage achtergebleven bij de raming (zie ontvangstenartikel 03.01 Bedrijfsontwikkeling).

Daarnaast is er vertraging opgetreden in de kasbetalingen in het kader van de Bijdrageregeling demonstratie- en bewustmakingsprojekten milieu- en natuurvriendelijke landbouwproduktiemethoden.

Artikel 03.02 Structuurverbetering

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	186 971	172 788
Stand Rekening 1995	113 540	86 004

Toelichting

In 1995 is uiteindelijk de helft van het oorspronkelijk begrote bedrag uitgegeven. De aanzienlijke onderuitputting ad f 86,8 mln. doet zich vooral voor op de onderdelen 02 (Bedrijfsstructuurverbetering) en 03 (Sectormaatregelen mest).

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen		Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Structuurverbetering	16 739	17 460	16 739	17 460
02 Bedrijfsstructuurverbetering	65 127	19 962	65 097	19 962
03 Sectormaatregelen mest	94 890	63 812	60 431	18 708
04 Innovatiestimulering	3 500	2 695	3 500	2 695
05 Maatregelen akkerbouw	4 615	7 758	24 921	26 242
06 Diversen	2 100	1 853	2 100	937
	186 971	113 540	172 788	86 004

Toelichting

02 Bedrijfsstructuurverbetering

Op dit onderdeel zijn onder meer middelen beschikbaar voor regelingen die vallen onder de structuurverbetering.

- Een deel hiervan is bestemd voor de uitvoering van regelingen in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en meer in het bijzonder met de opzet van het Geïntegreerd Beheers- en Controlestelsel (GBCS). Deze kosten zijn echter verantwoord op artikel 01.01 Personeel en materieel, waardoor de uitgaven op dit artikelonderdeel f 7 mln. lager zijn uitgevallen.

- Doordat er een minder groot beroep is gedaan op zowel de regeling Structuurverbetering Landbouwbedrijven (SVL) als de Complementaire Regeling voor investeringen in Landbouwbedrijven (CRL) is f 16,6 mln. minder uitgegeven.

- Als gevolg van het feit dat een aantal kleinere regelingen niet meer in 1995 is goedgekeurd door de Europese Unie (Bijdrageregeling extensivering vlesstierenhouderij, Regeling Zeldzame landbouwhuisdieren) danwel nog in de ontwerpfasen verkeert (Stimuleringsregeling Milieuvriendelijke agrificatie) zijn de uitgaven f 7,4 mln. lager uitgevallen. Tegenover het lager uitvallen van de uitgaven staat dat de EU-bijdragen zijn achtergebleven bij de raming (zie ontvangstenartikel 03.02 Structuurverbetering).

- In 1995 was op de begroting van LNV in totaal f 25 mln. geraamd voor het beleid ten aanzien van de Waardevolle Cultuurlandschappen (WCL); f 15 mln. op dit onderdeel en f 10 mln. op artikel 04.01 Landinrichting. De verplichtingen zijn in 1995 volledig aangegaan. Er is echter sprake geweest van vertraging in de uitvoering, waardoor de uitgaven in 1995 f 14,5 mln. bedragen. Zowel de verplichtingen als de uitgaven zijn gerealiseerd op artikel 04.01 Landinrichting. De op het onderhavige artikel geraamde f 15 mln. voor het WCL-beleid is niet gerealiseerd.

03 Sectormaatregelen mest

Op dit onderdeel waren uitgaven begroot voor betalingen in het kader van de Bijdrageregeling Proefprojecten Mestverwerking (BPM). Deze regeling is gesloten per 31 december 1994. Over de vóór 31 december 1994 ingediende aanvragen voor uit te voeren projecten heeft pas eind 1995 besluitvorming plaatsgevonden. Hierdoor is in 1995 f 42 mln. minder uitgegeven in het kader van de BPM-regeling dan waarmee rekening was gehouden bij het indienen van de begroting 1995. Van deze onderbesteding in 1995 zal f 40 mln. worden uitgegeven in de jaren 1996 t/m 1998.

In 1995 heeft er een invulling plaatsgevonden van de ombuigingstaakstelling op grond van het Regeerakkoord op de mestgelden. Om de ombuigingen in de kassfeer in 1996 en 1997 te realiseren zijn er op dit onderdeel in 1995 voor ca. f 30 mln. minder verplichtingen aangegaan.

04 Innovatiestimulering

Zoals blijkt uit het overzicht betreffende volume- en prestatiegegevens van dit onderdeel is slechts de helft van het aantal begrote aanvragen voor de Bijdrageregeling Innovatieprojecten goedgekeurd, hetgeen heeft geleid tot lagere uitgaven.

De uitgaven in het kader van de Bijdrageregeling informaticastimulerings-projecten zijn hoger uitgevallen dan was geraamd zodat de uitgaven op dit onderdeel per saldo f 0,8 mln. lager uitvallen.

05 Maatregelen akkerbouw

De realisatie 1995 op dit onderdeel is per saldo f 1,4 mln. hoger uitgevallen in verband met:

- lagere uitgaven in het kader van de set-aside regeling (f 5,7 mln.);
- f 0,4 mln. hogere uitgaven voor de regeling herstructureringsprojecten akkerbouw;
- uitgaven ad f 6,7 mln. in het kader van de Oogst- en kwaliteitsschaderegeling Noord-Nederland 1993. Deze uitgaven waren niet geraamd bij de indiening van de begroting.

Volume- en Prestatiegegevens

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
<i>01 Structuurverbetering</i>		
– Bijdrageregeling landbouwbedrijven met ontwikkelingsmogelijkheden (rentesubsidie)		
Overeenkomsten begin van het jaar	7 005	7 005
Afgewikkeld	2 828	2 948
Saldo ultimo	4 177	4 057
– Beëindigingsvergoedingen		
Overeenkomsten begin van het jaar	2 925	2 925
Afgewikkeld	300	309
Saldo ultimo	2 625	2 616
<i>02 Bedrijfsstructuurverbetering</i>		
– Besluit structuurverbetering landbouwbedrijven		
Aantal goedgekeurde aanvragen	1 200	115
Aantal uitbetaalde aanvragen	1 108	715
Gemiddelde bedrag	17 058	16 364
Uitgaven (x f 1 mln.)	18,9	11,7
– Complementaire regeling voor investeringen in landbouwbedrijven		
Aantal goedgekeurde aanvragen	3 400	1 011
Aantal uitbetaalde aanvragen	2 136	738
Gemiddelde bedrag	7 351	8 537
Uitgaven (x f 1 mln.)	15,7	6,3
– Bijdrageregeling Mestopslagbesluit 1991		
Aantal goedgekeurde aanvragen	0	0
Aantal uitbetaalde aanvragen	206	150
Gemiddelde bedrag	8 000	8 000
Uitgaven (x f 1 mln.)	1,7	1,2
<i>04 Innovatiestimulering</i>		
– Bijdrageregeling Innovatieprojecten		
Aantal goedgekeurde aanvragen	65	33
Aantal uitbetaalde aanvragen	45	19
Gemiddelde bedrag	66 667	68 421
Uitgaven (x f 1 mln.)	3,0	1,3

Artikel 03.03 Industrie en handel**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	19 535	25 948
Stand Rekening 1995	17 643	22 573

Toelichting

Op dit artikel is in 1995 bijna f 3,4 mln. minder uitgegeven. Deze onderuitputting is een saldo van overschrijdingen en onderschrijdingen op de verschillende artikelonderdelen.

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen		Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Verbetering marktstructuur	10 327	8 272	9 447	9 212
02 Internationalisering en economische samenwerking	9 208	9 371	9 208	9 311
03 Programma samenwerking Oost-Europa	–	–	7 293	4 050
	19 535	17 643	25 948	22 573

Toelichting

01 Verbetering marktstructuur

Per saldo is op dit onderdeel f 0,2 mln. minder uitgegeven.

In 1995 is voor dit begrotingsonderdeel met name gewerkt aan de beheersbaarheid van de kasuitgaven die verband houden met de verplichte nationale bijdragen aan door de Europese Commissie goedgekeurde projecten ingevolge de Verordeningen 866/90 (landbouwsector) en 4042/89 (visserijsector). Verplichtingen die in het kader van de twee genoemde verordeningen vóór 1994 waren aangegaan moesten in 1995 worden afgerekend. Dit betekende een overschrijding van de uitgaven met f 0,5 mln.

Met ingang van 1995 is de nationale bijdrage voor de Visserijverordeningen 2080/93 en 3699/93 structureel overgedragen aan de directie Visserijen. Doordat er in de oude verordening 355/77 geen onderscheid werd gemaakt tussen de landbouwsector en visserijsector viel het totale budget voorheen onder dit artikel. Sinds er een aparte verordening voor de visserijsector bestaat is de noodzaak de uitvoering van deze verordening bij het onderdeel Verbetering Marktstructuur te houden niet langer aanwezig.

Hiervoor is in 1995 f 0,8 mln. verantwoord op beleidsterrein 07 Visserijen.

Over de jaren 1995–1999 wordt vanuit dit artikelonderdeel in totaal f 2 mln. bijgedragen aan het innovatiegerichte onderzoeksprogramma (IOP) Industriële eiwitten. Het in 1995 hiervoor bestemde budget ad f 0,4 mln. is ter beschikking gesteld van de begroting van het Ministerie van Economische Zaken.

In 1995 is door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij f 0,5 mln. bijgedragen aan het projekt Afzetbevordering Kip Nederland, dat werd uitgevoerd door het Produktschap Pluimvee en Eieren. Hiermee was bij de indiening van de begroting 1995 nog geen rekening gehouden.

Er is op dit artikel verder f 1,2 mln. minder aan verplichtingen aangegaan. Deze verplichtingen zouden in volgende jaren tot betaling zijn gekomen.

02 Internationalisering en economische samenwerking

Als uitvloeisel van het scheiden van beleid en uitvoering wordt de organisatie van beurzen en tentoonstellingen steeds meer direct door het betrokken bedrijfsleven uitgevoerd. Hierdoor is er geen sprake meer van

het doorbelasten door LNV van kosten aan het deelnemende bedrijfsleven, waardoor zowel de uitgaven voor promotionele activiteiten als de ontvangsten op ontvangstenartikel 01.01 f 0,5 mln. lager zijn uitgevallen.

Vanuit dit artikelonderdeel is een bijdrage ad f 0,15 mln. geleverd aan de in 1998 te houden Wereld-Expo te Lissabon. Hiermee was bij de indiening van de begroting 1995 geen rekening gehouden.

Door een versnelde afrekening van projecten op het gebied van internationalisering is in 1995 op dit onderdeel f 0,5 mln. meer uitgegeven. Het gaat hier met name om uitgaven in het buitenland voor activiteiten die worden uitgevoerd door de agrarische vertegenwoordiging.

03 Programma Samenwerking Oost-Europa

Op dit onderdeel is f 3,2 mln. minder uitgegeven.

Ten gevolge van wisselingen op het Hongaarse ministerie van Landbouw, is er vertraging opgetreden in de uitvoering van een project in Hongarije in het kader van het Programma Samenwerking Oost-Europa, hetgeen een onderschrijding in 1995 van f 1,4 mln. betekende.

Voorts vallen de uitgaven voor PSO-projecten lager uit enerzijds doordat het aantal projecten waarop betalingen zijn verricht ten opzichte van de oorspronkelijke begroting is gehalveerd en anderzijds doordat een aantal projecten voor een lager bedrag is afgerekend dan was geraamd.

Volume- en Prestatiegegevens

Voor de onderdelen Verbetering Marktstructuur en Internationalisering en Economische Samenwerking is de grondslag voor de volume- en prestatiegegevens het aantal in 1995 aangegane verplichtingen voor projecten.

Voor het onderdeel Programma Samenwerking Oost-Europa is uitgegaan van het aantal projecten waarop in 1995 kasbetalingen zijn verricht. In 1995 zijn op het onderdeel PSO geen nieuwe verplichtingen aangegaan.

Omschrijving prestatie-eenheden	Begroting 1995	Realisatie 1995
<i>01 Verbetering marktstructuur</i>		
Aantal projecten	140	116
Gemiddeld bedrag per project (x f 1 000)	74	72
Verplichtingen (x f 1 mln.)	10,3	8,3
<i>02 Internationalisering en economische samenwerking</i>		
Aantal projecten	130	165
Gemiddeld bedrag per project (x f 1 000)	71	57
Verplichtingen (x f 1 mln.)	9,2	9,4
<i>03 Programma Samenwerking Oost-Europa</i>		
Aantal projecten	30	15
Gemiddeld bedrag per project (x f 1 000)	243	266
Uitgaven (x f 1 mln.)	7,3	4,0

Toelichting

Zoals blijkt uit de tabel is op onderdeel 01 Verbetering Marktstructuur sprake van een lager verplichtingenbedrag. Dit is veroorzaakt doordat er minder toezeggingen zijn gedaan met ongeveer eenzelfde gemiddeld bedrag per project.

Door de invoering van een nieuwe verantwoordingsprocedure van de Agrarische Vertegenwoordiging in het Buitenland hebben in 1995 versneld afrekeningen plaatsgevonden van projecten en activiteiten op het gebied van de internationalisering. Dit is tot uitdrukking gebracht in het bovenstaande overzicht.

Zoals blijkt uit de volume- en prestatiegegevens van onderdeel 03 PSO is het aantal projecten waarop betalingen zijn verricht gehalveerd ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Tevens zijn de afrekeningen van een aantal projecten lager uitgevallen.

Artikel 03.04 Overige subsidies en uitgaven

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	2 529	2 529
Stand Rekening 1995	1 441	1 441

Toelichting

Aan overige subsidies en uitgaven is in 1995 f 1,1 mln. minder uitgegeven dan oorspronkelijk was geraamd.

Op dit artikel is onder meer het subsidiebedrag voor het Internationaal Agrarisch Centrum (IAC) begroot. Dit subsidiebedrag betreft het saldo van lasten en baten van het IAC. Voor de uitvoering van werkzaamheden in opdracht van derden maakte het IAC gebruik van tijdelijk personeel waarvan de uitgaven zijn verantwoord op artikel 01.01 Personeel en materieel en ontving het IAC inkomsten, welke het saldo van lasten en baten heeft beïnvloed. Dientengevolge is de subsidie aan het IAC in 1995 f 1,1 mln. lager uitgevallen.

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Internationaal Agrarisch Centrum	1 486	345
02 Afrika Studiecentrum	1 043	1 096
	2 529	1 441

04 Inrichting en beheer

Het hoofdbeleidsterrein 04 heeft betrekking op de inrichting en het beheer van het landelijk gebied in brede zin. Het beleid beoogt de verschillende functies in het landelijk gebied – landbouw, natuur, landschap, bosbouw en openluchtrecreatie – optimaal tot zijn recht te laten komen. Het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) vormt het beleidsmatige- en financiële kader voor integratie van de ruimteclaims van de verschillende sectoren.

Het instrumentarium voor de inrichting en het beheer van het landelijk gebied omvat o.a. de landinrichting, de verwerving van natuurterreinen en reservaten, de subsidiëring van particulier initiatief op het terrein van

natuur-, bos- en landschapsbeheer en recreatie, alsmede de subsidiëring van de aanleg van recreatieve voorzieningen.

Als uitvloeisel van het vorig jaar gesloten Decentralisatie Impulsakkoord tussen LNV en provincies, zal de uitvoering van het beleid voor het landelijk gebied de komende jaren belangrijke wijzigingen ondergaan. Vooruitlopend daarop is in 1995 het Groenfonds reeds actief geworden bij de financiering van het SGR-beleid.

Totaaloverzicht hoofdbeleidsterrein 04 (uitgaven x f 1 mln.)

	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	681,9
Stand Rekening 1995	698,6

Artikel 04.01 Landinrichting

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	263 813	352 770
Stand Rekening	299 652	381 181

Toelichting

Bij de plaatsing van nieuwe projecten op het Voorbereidingschema Landinrichting is aangesloten op de doelstellingen van het Structuurschema Groene Ruimte. In totaal zijn 3 strategische groenprojecten (SGP's) in voorbereiding, terwijl bij de voordracht voor het Voorbereidingschema 1996 8 SGP's zijn aangemerkt voor plaatsing dan wel tussentijdse plaatsing in de loop van 1996. Daarmee is tweederde deel van de oppervlakte die bestemd is voor deze projecten vertaald in de vorm van concrete landinrichtingsprojecten. Medio 1996 vindt als gevolg van provinciale voorstellen een ijkmoment plaats voor de sgp's in relatie tot de totale ruimte van 75 000 ha zoals voor deze projecten is aangegeven in het SGR.

Het jaar 1995 heeft in belangrijke mate in het teken gestaan van de herijking van het landinrichtings-instrumentarium. In 1996 zal de herijking moeten leiden tot concrete aanbevelingen ten einde invulling te geven aan de in de nota Dynamiek en Vernieuwing aangegeven doelen te weten, verbreding, vereenvoudiging, sneller en flexibeler landinrichtings-instrumentarium. In lopende projecten wordt reeds invulling gegeven aan de herijkingsgedachte, voorzover bestaande wet- en regelgeving daarvoor de ruimte biedt. Verder worden experimenten landinrichting voorbereid door de provincies waarbij met een nieuwe aanpak bij landinrichting wordt geëxperimenteerd, aansluitend op de herijkingsdoelstellingen.

Bij een flexibele aanpak past de vervroegde uitvoering waaraan ook in 1995 inhoud is gegeven middels de uitvoering van een groot aantal concrete projecten gelegen in landinrichtingsprojecten in voorbereiding, binnen de daarvoor gestelde voorwaarden.

Voor 1995 moet worden geconstateerd dat de beschikbare middelen in het kader van de Gebeve-regeling niet zijn uitgeput. De Commissie Integraal Waterbeheer stelt aanbevelingen op voor een oplossing.

Er vindt evaluatie van het instrument kavelruil plaats. In 1996 zal nader worden gezien op welke wijze de bevindingen uit deze evaluatie ter verbetering van het instrument geïmplementeerd kunnen worden.

Om gevolg te geven aan constatering van de Algemene Rekenkamer en de departementale Accountantsdienst inzake de actualiteit van de verplichtingenstand, is in de begroting 1996 de verplichtingenstand landinrichting neerwaarts bijgesteld met f 222,4 mln. Ter invulling van deze mutatie is in 1995 een aanvang gemaakt met het versneld herzien van Rijksbijdragetoezeggingen.

Het uitvoeren van de herzieningen legt een aanzienlijk beslag op de personele capaciteit. Daarnaast wordt het tempo van de herzieningen bepaald door de medewerking van de landinrichtingscommissies. Per ultimo 1995 hebben de herzieningen geresulteerd in een verlaging van de comptabele verplichtingenstand met ruim f 110 mln. In verband hiermee zal naar verwachting de actualisering van de verplichtingenstand in 1996 worden afgerond.

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen		Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Kadaster	33 426	34 214	33 426	34 214
02 Landinrichtingsprojecten				
– voorbereiding	8 500	6 870	8 500	6 870
– uitvoering	176 349	202 680	259 273	298 742
– WCL	10 000	24 043	10 000	14 546
03 Waterbeheersing en ontsluiting/GEBEVE	32 864	28 924	35 361	20 506
04 Particuliere werken	888	2 511	888	2 996
05 I.S.P. 1 728	1 728	353	5 264	3 192
06 Subsidies en overige uitgaven	58	57	58	115
Totaal	263 813	299 652	352 770	381 181

Toelichting

01 Kadaster

Er is op dit onderdeel meer uitgegeven in verband met gestegen lonen.

02 Landinrichtingsprojecten

Naast de uitgaven ten behoeve van 190 projecten, waarvan in voorbereiding 87 projecten, 302 132 budgettaire hectares) en in uitvoering (103 projecten, 594 036 ha), heeft in navolging van VROM tevens in 1995 de afkoop van de toezeggingen in het kader van de Herinrichtingswet Oost-Groningen en de Gronings-Drentse Veenkoloniën (f 28,8 mln.), onderdeel Stads- en Dorps-vernieuwing plaatsgevonden. Er is meer aan landinrichting uitgegeven als gevolg van extra bijdragen van derden en extra ontvangsten aan landinrichtingsrente.

Het beschikbare budget voor WCL-beleid was in de ontwerpbegroting verdeeld over de artikelen 03.02 Structuurverbetering (f 15 mln.) en 04.01 Landinrichting (f 10 mln.). In 1995 heeft de verantwoording in zijn geheel plaatsgevonden op artikel 04.01 Landinrichting. De verplichtingen zijn volledig aangegaan. Doordat het WCL-beleid in de beginfase verkeert is er sprake van enige vertraging in de uitvoering waardoor er minder kasuitgaven zijn gedaan.

03 Waterbeheersing en ontsluiting

De uitgaven op dit onderdeel hebben betrekking op de betaling van lopende waterbeheersings-, Regiwa- en GeBeVe-projecten (41 waterbeheersingsprojecten (f 12,2 mln. verplichtingen) en 110 GeBeVe-projecten (f 16,7 mln. verplichtingen). De aanvragen voor subsidiëring van projecten in het kader van de GeBeVe-regeling door waterschappen bleven achter bij de verwachtingen.

04 Particuliere werken

Op basis van de Regeling Kavelruil worden ruilverkavelingen bij overeenkomst afgesloten. Het doel is met een snelle en goedkope eenvoudige procedure met overheidshulp tot een betere verkaveling te komen. In de ontwerpbegroting was geen rekening gehouden met het feit, dat in de tussen 1-9-1991 en 16-11-1992 aangemelde projecten ook de kadasterkosten voor 100 % gesubsidieerd worden. Ook op de verhoging van de notaristarieven was de begroting nog niet voldoende bijgesteld. Oorspronkelijk waren 200 aktes van gemiddeld f 4 700 per akte geraamd. Er zijn 279 aktes afgegeven met een gemiddeld bedrag van f 9 000 per akte.

05 ISP

De uitgaven op dit onderdeel hebben betrekking op de Agrarische structuurversterking in de vier noordelijke provincies. In 1994 is een project versneld aangegaan, waardoor in 1995 sprake is van een onderschrijding van het verplichtingenniveau.

06 Subsidies en overige uitgaven

Uitgaven op dit onderdeel betreffen de subsidiëring van de Stichting CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek) in 1995. Daarnaast heeft een nabetaling plaatsgevonden van de subsidie-toezegging aan de Stichting CROW voor 1994.

Volume- en Prestatiegegevens

01 Landinrichtingsprojecten

Vorbereiding en Uitvoering

(De gegevens van de stand Oorspronkelijk zijn afkomstig uit de Begroting 1996)

	Oorspronkelijk			Realisatie		
	Aantal projecten	Nominale opp. (ha)	Budgettaire ha.	Aantal projecten	Nominale opp. (ha)	Budgettaire ha.
In voorbereiding:						
Stand 1 januari	87	312 644	296 822	87	313 729	300 136
toegevoegd * in uitvoering	12	53 305	39 790	19	69 065	46 434
genomen/afgestemd	- 10	- 44 568	- 35 770	- 10	- 44 274	35 837
stand 31 december	89	321 381	300 842	96	338 520	310 733
In uitvoering:						
Stand 1 januari	104	595 879	585 573	102	592 467	580 343
in uitvoering						
genomen	8	37 498	34 150	7	34 081	33 460
afgesloten	- 8	- 33 521	- 31 462	- 6	- 22 095	- 19 767
Stand 31 december	104	599 856	588 261	103	604 453	594 036
Totaal in voorbereiding en uitvoering	193	921 237	899 103	199	942 973	904 769

* Inclusief Voordracht voorbereidingschema 1996 van de CLC.

In voorbereiding per 31 december:

	Oorspronkelijk			Realisatie		
	Aantal projecten	Nominale opp. (ha)	Budgettaire ha.	Aantal projecten	Nominale opp. (ha)	Budgettaire ha.
<i>Ruilverkavelingen op basis van de Landinrichtingswet</i>						
- integrale ruilverkavelingen	13	53 617	53 617	14	54 695	54 695
- ruilverkavelingen met een administratief karakter	15	40 930	12 336	19	53 980	16 358
<i>Herinrichtingen op basis van de Landinrichtingswet</i>						
- herinrichtingen	44	178 362	178 362	45	180 750	180 750
- herinrichting met een administratief karakter	2	9 300	2 975	2	9 300	2 975
- herinrichting met een bijzondere doelstelling	1	2 620	2 620	1	2 620	2 620
<i>Aanpassingsinrichtingen op basis van de Landinrichtingswet</i>						
Deelgebiedsplannen op basis van de Herinrichtingswet Oost-Groningen en de Gronings-Drentse Veenkolonieën	2	1 210	1 210	2	1 060	1 060
Deelgebiedsplannen op basis van de Reconstructiewet Midden Delfland	1	2 485	2 485	1	2 485	2 485

	Oorspronkelijk			Realisatie		
	Aantal projecten	Nominale opp. (ha)	Budgettaire ha.	Aantal projecten	Nominale opp. (ha)	Budgettaire ha.
<i>Reconstructiegebieden op basis van de Regeling Reconstructie Oude Glastuinbouwgebieden</i>	7	1 797	16 177	7	2 020	18 180
<i>Strategische Groen Projecten</i>	4	31 060	31 060	5	31 610	31 610
	89	321 381	300 842	96	338 520	310 733

* Inclusief voordracht Voorbereidingsschema 1996 van de CLC.

In uitvoering per 31 december:

	Oorspronkelijk			Realisatie		
	Aantal projecten	Nominale opp. (ha)	Budgettaire ha.	Aantal projecten	Nominale opp. (ha)	Budgettaire ha.
<i>Ruilverkavelingen op basis van de Landinrichtingswet</i>						
– integrale ruilverkavelingen	74	458 950	458 950	73	465 623	465 623
– ruilverkavelingen met een administratief karakter	12	31 664	7 501	11	28 435	6 738
<i>Herinrichtingen op basis van de Landinrichtingswet</i>						
– herinrichtingen	5	16 865	16 865	5	16 865	16 865
<i>Aanpassingsinrichtingen op basis van de Landinrichtingswet</i>						
– herinrichtingen	0	0	0	1	1 075	1 075
<i>Herinrichtingswet Oost-Groningen en de Gronings-Drentse Veenkolonieën</i>						
– Deelgebiedsplannen op basis van de Reconstructiewet Midden Delfland	5	68 341	68 341	6	68 580	68 580
<i>Reconstructiegebieden op basis van de regeling Reconstructie Oude Glastuinbouwgebieden</i>						
– Raamwerk Zuidelijk Westerkwartier	2	4 215	4 215	2	4 215	4 215
	5	1 571	14 139	4	1 410	12 690
	1	18 250	18 250	1	18 250	18 250
	104	599 856	588 261	103	604 453	594 036

(De gegevens van de stand Oorspronkelijk zijn afkomstig uit de Begroting 1995)

Omschrijving prestatie-eenheden		Oorspronkelijk	Realisatie
<i>03 Waterbeheersing en ontsluiting</i>			
Aantal rijksbijdragetoezeggingen		25	41
Gemiddeld bedrag per toezegging	(x f 1 000)	740	298
Verplichtingen	(x f 1 mln.)	18,5	12,2
Aantal rijksbijdragetoezeggingen			
GEBEVE-regeling			111
Gemiddeld bedrag per toezegging	(x f 1 000)		150
Verplichtingen	(x f 1 mln.)		16,7
<i>04 Particuliere werken</i>			
Aantal aktes kavelruil		200	279
Gemiddeld bedrag per akte	(x f 1 000)	4,7	9,0
Verplichtingen	(x f 1 mln.)	0,9	2,5

Artikel 04.02 Beheer Landbouwgronden

Opbouw verplichtingen- uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	93 607	93 607
Stand Rekening 1995	101 763	101 763

Toelichting

In 1995 is door het Bureau Beheer landbouwgronden (BBL) meer grond verworven dan in de afgelopen jaren. In totaal is in 1995 ca. 6 920 ha. verworven voor een bedrag van f 285 mln. Van dit bedrag is bijna f 102 mln. gefinancierd uit de begroting van LNV. De overige middelen zijn afkomstig uit het zgn. revolving fund en van derden. Mede dankzij de f 35 mln. die door het Groenfonds onder garantstelling van de provincies is geleend, kon f 70 mln. meer besteed worden aan grondverwerving dan geraamd. De overige f 35 mln. zijn afkomstig van meevallende verkoop-opbrengsten (f 16 mln.), begrotingsmutaties (o.a. overboekingen VROM) en extra financiering van derden (f 19 mln.). Met de toegenomen aankopen wordt invulling gegeven aan de gewenste versnelling van de realisatie van de grondverwervingstaakstellingen t.b.v. natuur en andere doeleinden, zoals geformuleerd in het SGR en NBP. Tevens is het mogelijk gebleken grond te verwerven in uiterwaarden, waardoor invulling kan worden gegeven aan de gewenste koppeling tussen dijkversterking en natuurontwikkeling in het kader van de Deltawet. De inspanningen in grondverwerving in uiterwaarden ten behoeve van natuurontwikkeling is geïntensiveerd (gezamenlijke actie van Ministeries van LNV en V&W). Vanuit LNV wordt hiervoor f 45 mln. van de vanaf 1996 beschikbare f 163 mln. extra SGR-gelden ingezet. Afgesproken is met het Ministerie van V&W dat zal worden getracht de grondverwervingstaakstelling van 5000 ha. natuurontwikkelingsprojecten in de uiterwaarden ten minste 4000 ha. te realiseren voor het jaar 2000 in plaats van voor 2015.

De geraamde te verwerven oppervlaktes zijn in alle categorieënbehoudens bufferzones- ruimschoots behaald. In de bufferzones bleef de gerealiseerde oppervlakte achter doordat weinig grond werd aangeboden (Zuid-Holland).

In 1995 was de tendens op de grondmarkt dat de mobiliteit in grote delen van Nederland laag was en de prijzen stijgende. Hierdoor moest voor een aantal categorieën tegen hogere prijzen worden aangekocht. Dit geldt met name voor de categorie landinrichting, waar de gemiddelde grondprijs steeg met circa 9 %. Dit is te verklaren doordat de grondverwerving in de SGP's in het westen van het land is gestart. De grondverwerving voor reservaatgebieden en natuurontwikkelingsprojecten vindt echter nog steeds plaats voor prijzen die gemiddeld onder de richtbedragen liggen zoals genoemd in het SGR.

Een andere ontwikkeling op de grondmarkt in 1995 is dat in toenemende mate hele bedrijven moeten worden gekocht om bepaalde natuurgebieden te kunnen realiseren. Verplaatsen van bedrijven wordt in toenemende mate bemoeilijkt, doordat er voor de verplaatsers uit natuurgebieden weinig courante gehele bedrijven te koop zijn en doordat er veel koopkrachtige concurrentie is van andere agrarische ondernemers die dienen te verplaatsen uit met name de stedelijke (VINEX) omgeving.

In 1995 is het bezit van BBL met 1800 ha. afgenomen tot ruim 38 000 ha. Per saldo zijn in 1995 meer gronden verkocht en doorgeleverd aan Staatsbosbeheer dan gekocht. De ontwikkeling van het bezit van BBL loopt volgens verwachting.

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Aankopen voor de taakstelling in landinrichtingswerken	80 528	141 629
02 Verkopen en doorleveringen taakstellingen landinrichting	- 49 056	- 76 004
03 Natuur en landschap	48 803	66 663
04 Bufferzones	15 651	9 864
05 Financiering VROM	- 13 173	- 13 173
06 Overige	0	2 008
07 Financiering overige	0	- 50 389
08 Exploitatiesaldo	- 14 000	- 12 936
09 Overdracht van gronden als onderbedeling	24 656	34 006
10 Ruilingen Staatsbosbeheer	198	95
Totaal	93 607	101 763

Volume- en Prestatiegegevens

In onderstaande tabel worden per aankoopcategorie het aantal hectaren en de daarbij behorende gemiddelde hectareprijs vermeld.

Omschrijving prestatie-eenheden		Oorspronkelijk	Realisatie
<i>01 Aankopen taakstelling</i>			
Aantal hectare		2 120	3 047
Gemiddeld bedrag per ha.		38 000	46 481
Uitgaven	(x f 1 000)	80 528	141 629
<i>02 Verkopen taakstelling</i>			
Aantal hectare		1 290	2 298
Gemiddeld bedrag per ha.		38 000	33 074
Ontvangsten	(x f 1 000)	- 49 056	- 76 004
<i>03 Natuur en landschap*)</i>			
Aantal hectare		1 448	1 771
Gemiddeld bedrag per ha.		33 700	37 641
Uitgaven	(x f 1 000)	48 803	66 663
<i>04 Bufferzones *)</i>			
Aantal hectare		253	80
Gemiddeld bedrag per ha.		61 950	123 300
Uitgaven	(x f 1 000)	15 651	9 864
<i>05 Financiering VROM</i>			
	(x f 1 000)	- 13 173	- 13 173
<i>06 Overige</i>			
Aantal hectare			44
Gemiddeld bedrag per ha.			45 636
Uitgaven	(x f 1 000)		2 008
<i>07 Financiering Overige</i>			
	(x f 1 000)		- 50 389

* Het betreft een saldo van aan- en verkopen.

Omschrijving prestatie-eenheden		Oorspronkelijk	Realisatie
<i>08 Exploitatiesaldo</i>			
Exploitatieinkomsten	(x f 1 000)	24 500	23 692
Exploitatieuitgaven	(x f 1 000)	10 500	10 756
Saldo	(x f 1 000)	- 14 000	- 12 936
<i>09 Overdracht van gronden als Onderbedeling</i>			
	(x f 1 000)	24 656	34 006
<i>10 Ruilingen Staatsbosbeheer</i>			
	(x f 1 000)	198	95
Totaal		93 607	101 763

Een deel van de grondverwerving door het Bureau Beheer Landbouwgronden is bestemd voor het Staatsbosbeheer. Een deel van deze gronden wordt direct aan het Staatsbosbeheer doorgeleverd en een ander deel wordt doorgeleverd zodra de definitieve bestemming van de gronden bekend is (bijvoorbeeld na afsluiting van een landinrichtingsproject).

Het Bureau Beheer Landbouwgronden verzorgt voor het Staatsbosbeheer in de categorieën relatienotareservaten, natuurontwikkeling, natuurterreinen en bos en - landschap, areaaluitbreidingen die er als volgt uitzien: (aantal ha.)

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
- Relatienotareservaten	1 725	1 542
- Natuurontwikkeling	715	1 113
- Natuurterreinen	500	639
- Bos- en landschap	830	367
	3 770	3 661

Eind 1995 bedroeg de totale oppervlakte waarop het Bureau rechten heeft verworven 38 146 ha. Deze oppervlakte kan als volgt worden gespecificeerd:

Oppervlakte in ha.

Omschrijving prestatie-eenheden	Oppervlakte in hectares
- Taakstelling in landinrichtingsprojecten	28 840
- Natuur en landschap	2 401
- Bufferzones	3 245
- Overig	3 660
	38 146

Eind 1995 bezat het Bureau Beheer Landbouwgronden 213 gebouwen.

Artikel 04.03 Natuur

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	182 241	165 944
Stand Rekening 1995	183 701	152 813

Toelichting

De uitvoering van het natuurbeleid vindt voor een belangrijk deel plaats door organisatie-onderdelen van het Ministerie van LNV. De uitgaven die oorspronkelijk zijn geraamd op de artikelen 04.03 en 04.04 Bos- en Landschapsbouw zijn als gevolg hiervan voor een deel op andere begrotingsartikelen verantwoord (voornamelijk 04.01 Landinrichting, 01.01 Personeel en materieel Staatsbosbeheer en 06.01 Onderzoek).

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de onderdelen.

**De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven
(x f 1 000)**

Artikelonderdeel	Verplichtingen		Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Relatienota beheersovereenkomsten	45 147	60 140	32 350	26 971
02 Verwerving	35 948	37 994	35 948	37 994
03 Natuurontwikkeling	18 862	9 791	15 891	10 322
04 Natuurbeheer	55 132	50 763	55 827	52 188
05 Nationale parken	6 193	3 023	6 188	2 901
06 Soortenbescherming en faunabeheer	5 056	5 608	4 837	6 098
07 Algemeen natuurbeleid	9 149	9 476	9 199	9 571
08 Internationaal Natuurbeleid	3 698	3 075	3 648	3 324
09 Overige uitgaven	3 056	3 831	2 056	3 444
Totaal	182 241	183 701	165 944	152 813

Toelichting

Onderdeel 01 Relatienota beheersovereenkomsten

De voortgang van de planvorming en het sluiten van beheersovereenkomsten is minder groot dan was gepland en de aangegane verplichtingen zijn hoger uitgevallen dan begroot. Hiervoor zijn twee oorzaken te noemen.

In de eerste plaats de invoering van de Regeling beheersovereenkomsten en natuurontwikkeling (Rbon). Op 19 mei is de Rbon van start gegaan. In de tweede helft van het jaar hebben de ondernemers in beheers- en reservaatgebieden de mogelijkheid gekregen bestaande overeenkomsten om te zetten naar een nieuwe Rbon-overeenkomst. De omzetting van plannen en beheersovereenkomsten vergde een aanzienlijke personeelsinzet. Deze capaciteit was vervolgens niet beschikbaar voor het aangaan van nieuwe overeenkomsten. Door de omzettingen is daarom de groei van nieuwe overeenkomsten lager dan geraamd.

Bij de inschatting van de verplichtingen 1995 was de grote animo voor het omzetten van bestaande overeenkomsten niet voorzien. De verplichtingen zijn tevens hoger doordat de nieuwe regeling naast het pakket passief beheer alleen zware vormen van beheer bevat. Door omzettingen wordt de kwaliteit van het beheer verhoogd; de hiermee samenhangende hogere vergoedingen leiden automatisch tot een hogere verplichtingenstand.

Een tweede oorzaak voor het verschil tussen raming en realisatie is de ontwikkelingen op het gebied van agrarisch natuurbeheer.

In veel gebieden wordt gezocht naar nieuwe vormen van agrarisch natuurbeheer en alternatieven voor reguliere begrenzingsmethoden, bijvoorbeeld het eindbeheer door particulieren en ruime jas-experimenten (hierbij wordt een gebied begrensd dat groter is dan oorspronkelijk bedoeld, waardoor meer boeren mee kunnen doen en het uiteindelijke doel sneller kan worden bereikt) gecombineerd met een vorm van resultaatbeloning. Het uitwerken van gebiedsgerichte plannen vergt meer overleg en tijd in het voortraject. De planvorming is hierdoor enigszins achtergebleven op de raming.

02 Verwerving

Er is f 2,0 mln. extra aan verwerving gerealiseerd (a fonds perdu).

03 Natuurontwikkeling

Op dit onderdeel is minder gerealiseerd dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat de uitvoering van diverse Natuurontwikkelingsprojecten door de Landinrichtingsdienst en het Staatsbosbeheer zijn gerealiseerd en derhalve op de artikelen 04.01 en 01.01 worden verantwoord.

04 Natuurbeheer

Door de Landinrichtingsdienst, het Staatsbosbeheer en de Onderzoeksinstituten is voor f 10,5 mln. uitgaven gedaan in het kader van Natuurbeheer. Deze waren oorspronkelijk geraamd op dit onderdeel, maar worden thans op de artikelen 04.01, 01.01 en 06.01 verantwoord. Daarnaast was voor oplopende beheerslasten f 7,8 mln. extra benodigd.

05 Nationale parken

Gedurende het jaar is ook door Staatsbosbeheer uitvoering gegeven aan het Nationale Parkenbeleid (f 1 mln.). De verantwoording hiervan vindt plaats op artikel 01.01 Personeel en materieel. Daarnaast is de instelling van bepaalde Nationale parken achter gebleven bij de planning en zijn een aantal grote investeringen uitgesteld.

06 Soortenbescherming en faunabeheer

De uitgaven zijn gestegen in verband met extra schadevergoedingen voor onbejaagbaar wild, vogelwesoorten en gedoogovereenkomsten. Bovendien is door Staatsbosbeheer f 0,2 mln. gerealiseerd en op artikel 01.01 verantwoord.

07 Algemeen Natuurbeleid

Door extra inkomsten van andere departementen i.v.m. Kaderplan Natuur en Milieu Educatie (NME) is er f 0,4 mln. meer gerealiseerd dan oorspronkelijk geraamd.

08 Internationaal Natuurbeleid

Vanuit dit onderdeel is f 0,3 mln. gecompenseerd naar artikel 01.07 Bijdragen aan (inter)nationale organisaties in verband met autonome kostenstijgingen van lopende lidmaatschappen en de toetreding tot nieuwe verdragen (o.a. Biodiversiteits Conventie). Bovendien is door de onderzoeksinstituten f 0,3 mln. gerealiseerd voor o.a. Antarctica.

09 Overige uitgaven.

De uitgaven voor beleidsontwikkeling en evaluatie waren oorspronkelijk geraamd op diverse andere onderdelen van dit artikel en op artikel 04.04 Bosen landschapsbouw, maar zijn op dit onderdeel verantwoord.

Volume- en Prestatiegegevens

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
<i>01 Relatienota beheersovereenkomsten</i>		
Relatienota stand (per 31 dec)		
– Gebieden /oppervlakte met vastgesteld beheersplan	(aantal) (ha)	175 143 000
		136 125 673

Omschrijving prestatie-eenheden		Oorspronkelijk	Realisatie
– Oppervlakte met afgesloten beheersovereenkomsten	(ha)	41 000	40 411
– gemiddelde beheersvergoeding	(fl.)	700	578
Bergboerenregeling			
– oppervlakte met een bergboerenovereenkomst	(ha)	24 000	18 669
– gemiddelde beheersvergoeding	(fl.)	195	193
02 Verwerving (rente en aflossing)			
– Bijdrage voor rente en aflossing:			
Stand leningen ultimo	(x f 1 mln.)	341	341
Aantal jaartranches leningen		25	25
Gemiddelde rente en aflossing per jaar tranche	(x f 1 mln.)	1,43	1,43
Rente en aflossing (verpl.)	(x f 1 mln.)	35,9	35,9
Bijdrage à fonds perdu:			
Aankoop gronden in ha.			57
Gemiddelde aankoopbijdrage per ha.	(x f 1 000)		35
Bijdrage (50%) a fonds perdu	(x f 1 mln)		2,0
<i>Uitgaven totaal 02</i>	<i>(x f 1 mln)</i>		<i>37,9</i>
03 Natuurontwikkeling			
– Visievorming			
Aantal		20	11
Gemiddelde bijdrage	(x f 1 000)	80	109
Uitgaven		1,6	1,2
Beleidsvorming Uitgaven		–	1,3
– Begrenzing	aantal ha.	10 000	9 098
– Verwerving	aantal ha.	465	430
Bijdrage per ha.(50%)	(x f 1 000)	20	13
Uitgaven	(x f 1 mln.)	9,3	5,7
– Inrichting natuurontwikkelingsprojecten			
Inrichtingsplannen	aantal	6	3
	aantal ha.	1 000	5 820
Uitgaven	(x f 1 mln.)	0,5	0,1
Inrichtingen (aanleg)	aantal	10	11
	aantal ha.	900	208
Gemiddelde uitgaven per ha. (50%) in glDs.		5 000	9 500
Uitgaven	(x f 1 mln.)	4,5	2,0
<i>Uitgaven totaal 03</i>	<i>(x f 1 mln.)</i>	<i>15,9</i>	<i>10,3</i>
04 Natuurbeheer			
– Beheersbijdrage:			
Aantal ha.		123 129	122 918
Berekende bijdrage per ha. (in glDs.)		201	203
Uitgaven	(x f 1 mln.)	24,8	24,9
– Beschikking bijdragen achterstallig onderhoud historische parken,tuinen en buitenplaatsen:			
Aantal parken en tuinen in herstel		30	19
Gemiddelde bijdrage per projekt	(x f 1 000)	20	32
Uitgaven	(x f 1 mln.)	0,6	0,6
– Regeling niet-terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties, onderdeel Stichting tot behoud van particuliere historische buitenplaatsen			
Aantal parken en tuinen in onderhoud		160	150
Gemiddelde bijdrage per park/tuin	(x f 1 000)	26	26
Uitgaven	(x f 1 mln.)	4,2	3,9
Aantal manjaren hoverniershulp		51	45
– Natuurbeschermingswet:			
Aantal terreinen beschermd natuurmonument		220	218
Aantal ha. terreinen		308 800	304 500
Aantal beheersplannen		55	55

Omschrijving prestatie-eenheden		Oorspronkelijk	Realisatie
Aantal ha. beheersplannen		5 000	5 000
Gemiddelde ha-bijdragen		400	560
Uitgaven	(x f 1 mln.)	2,0	2,8
– Regeling Functiebeloning Natuur			
<i>Basisbijdrage particulieren</i>			
Aantal hectares		9 400	6 942
Bijdrage per ha.		140	140
Uitgaven	(x f 1 mln.)	1,3	1,0
<i>Basisbijdrage publ.recht.organen</i>			
Aantal hectares		8 000	5 728
Bijdrage per ha.		70	70
Uitgaven	(x f 1 mln.)	0,6	0,4
<i>Bodembijdrage particulieren</i>			
Aantal hectares		2 000	4 660
Bijdrage per ha.		35	35
Uitgaven	(x f 1 mln.)	0,1	0,1
<i>Totale uitgave Regeling Functie- beloning</i>			
<i>Natuur</i>	(x f 1 mln.)	2,0	1,5
– EGM- Natuur			
Aantal monitoring- en referentiepro- jekten		15	
Gemiddelde bijdrage per project	(x f 1 mln.)	0,13	
Totale kosten per ha. (x f 1 mln.)	2,0		
Aantal Uitvoeringsprojecten:		200	
Gemiddelde bijdrage per project	(x f 1 000)	47,5	
Totale kosten per ha. (x f 1 mln)	9,5		
Aantal proefprojecten		10	
Gemiddelde bijdrage per project	(x f 1 000)	200	
Totale kosten	(x f 1 mln)	2,2	
Overige projecten		0	
Gemiddelde bijdrage per project'	(x f 1 000)	0	
<i>Totale uitgaven EGM-Natuur</i>	(x f 1 mln)	13,5	6,5
– Gebieds- en natuurgericht milieu- beleid		35	20
<i>05 Nationale parken</i>			
Aantal parken		10	10
Gemiddelde bijdrage per park	(x f 1 000)	620	
Uitgaven	(x f 1 mln.)	6,2	2,9
<i>06 Soortenbescherming en fauna- beheer</i>			
– Schadeuitkeringen onbejaagbaar wild:			
Aantal uitkeringen ganzen		1 800	2000
Gemiddelde uitkering	(in glDs.)	2 500	2 500
Uitgaven	(x f 1 mln.)	4,5	5
Aantal overige onbejaagbare soorten		300	300
Gemiddelde uitkering	(in glDs.)	1 200	1 200
Uitgaven	(x f 1 mln.)	0,4	0,4
– Gedoogovereenkomsten			
Aantal		–	300
Uitgaven	(x f 1 000)	–	0,4
– Vogelwetsorten			
Aantal uitkeringen		160	100
Gemiddelde uitkering	(in glDs.)	1 000	1 000
Uitgaven	(x f 1 mln.)	0,2	0,1
Totaal schade uitkering	(x f 1 mln.)	5,1	5,9
Meeropbrengsten uit jachtakten (f 40,-)		– 1,3	– 1,3
Uitgaven	(x f 1 mln.)	3,8	4,6
– Aantal soortenbeschermings- plannen in uitvoering		4	4
Gemiddelde bijdrage per plan		0,2	0,2
Uitgaven	(x f 1 mln.)	0,8	0,8
– Diverse projecten		0,2	0,7

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
<i>Uitgaven 06</i>	<i>(x f 1 mln.)</i>	<i>4,8</i>
		<i>6,1</i>

Relatienota

Per 31-12-1995 was de stand van zaken ten aanzien van de gebieds-aanwijzing en begrenzing, beheersplannen en beheersovereenkomsten op basis van de Beschikking Beheersovereenkomsten 1983 en de Regeling Beheersovereenkomsten 1988 respectievelijk 1993 en de Regeling Beheersovereenkomsten en Natuurontwikkeling als volgt:

	vastgestelde beheersplannen (ha_	aantal deelnemers waarmee beheers- overeenkomsten zijn afgesloten
Betrekking hebbend op:		
- Beheersgebieden (ha.)	53 435	
- Reservaatsgebieden (ha.)	70 588	
	124 023	5 728

Bergboerenregeling

Op basis van de Regeling beheersovereenkomsten 1993, akt. 73a en Hoofdstuk 7 en de Beschikking bijdragen probleemgebieden worden bergboerenovereenkomsten gesloten.

Per 31-12-1995 was de beschikking operationeel op 54 314 ha. als bergboerengebied begrensd. Met 2 084 deelnemers is inmiddels voor 18 669 ha. een dergelijke overeenkomst afgesloten.

Artikel 04.04 Bos- en landschapsbouw

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	34 774	34 129
Stand Rekening 1995	74 340	29 495

Toelichting

De uiteindelijke uitgaven op dit artikel zijn lager uitgevallen dan oorspronkelijk geraamd, omdat een aantal uitgaven op andere artikelen zijn verantwoord. Het betreft de uitvoering van diverse Natuurprojecten m.b.t. Randstadgroenstructuur op het artikel 04.01 Landinrichting (f 1,7 mln.), de uitvoering van een aantal onderzoeksopdrachten ten behoeve van de bos- en landschapsbouw door de onderzoeksinstituten van de Dienst Landbouwkundig Onderzoek op artikel 06.01 Wetenschappelijk onderzoek (f 0,5 mln.) en de financiering van de Stichting Boomfeestdag op artikel 01.01 Personeel en materieel Staatsbosbeheer (f 0,1 mln.).

Daarnaast is er minder uitgegeven als gevolg van het achterblijven bij de verwachtingen van bosaanleg op landbouwgronden. Hierdoor is

eveneens vanuit de Europese Unie minder ontvangen. Zie hiervoor ook het ontvangstenartikel 04.04 Bos- en Landschapsbouw.

Er is f 2,9 mln. minder gerealiseerd dan oorspronkelijk geraamd, omdat de geparkeerde ombuigingstaakstelling Regeerakkoord voor 1995 van f 3,0 mln. in eerste aanleg ten laste was gebracht van artikel 04.03 Natuur. Bij de concrete invulling is de ombuiging op artikel 04.04 Bos- en Landschapsbouw verwerkt. In verband hiermee is gecompenseerd naar artikel 04.03 Natuur.

Gedurende het jaar is de verplichtingenstand aangepast. De bijdrage per hectare van de regeling Functiebeloning Bos en Natuur is na de concrete invulling van de ombuiging Regeerakkoord verhoogd van f 120 naar f 140 .

Daarnaast is ten behoeve van de regeling Stimulering Bosuitbreiding op Landbouwgronden (SBL) de verplichtingenstand aangepast.

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen		Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Beheer	1 360	12 032	14 957	14 756
02 Instandhouding	4 000	3 129	3 500	2 247
03 Uitbreiding	23 647	51 090	10 972	4 819
04 Landschapsverzorging	1 525	3 246	1 525	1 800
05 Subsidies en overige uitgaven	4 242	4 843	3 175	5 873
Totaal	34 774	74 340	34 129	29 495

01 Beheer

Op de regeling Functiebeloning Bos is f 2,5 mln. minder uitgegeven dan oorspronkelijk geraamd. Op de regeling Samenwerking Bos is f 0,6 mln. minder uitgegeven dan geraamd. Daarentegen is voor de uitloop Bijdrage Bos- en Landschapsbouw f 2,9 mln. meer uitgegeven dan geraamd.

Door de verhoging van de bijdrage per ha. van f 120 naar f 140 van de regeling Functiebeloning Bos en Natuur zijn er meer verplichtingen aangegaan dan oorspronkelijk geraamd.

02 Instandhouding

Vanuit dit onderdeel is f 0,5 mln. gerealiseerd door de onderzoeksinstituten van de Dienst Landbouwkundig Onderzoek. Daarnaast is er gecompenseerd naar onderdeel 05 voor uitgaven in het kader van Beleidsontwikkeling en evaluatie.

03 Uitbreiding

Er is minder uitgegeven door achterblijvende bosaanleg en compensatie geleverd voor samenhangende niet ontvangen EU-bijdrage (regeling Stimulering Bosuitbreiding op Landbouwgronden f 3,5 mln.). Daarnaast zijn de uitgaven voor het PPS verantwoord op onderdeel 05 Subsidies en overige uitgaven (f 2,2 mln.). Bovendien is m.b.t. uitgaven Randstad-groenstructuur verantwoord op artikel 04.01 Landinrichting (f 1,7 mln.).

Ten behoeve van de regeling Stimulering Bosuitbreiding op Landbouwgronden (SBL) zijn er meer verplichtingen aangegaan dan oorspronkelijk geraamd.

04 Landschapsverzorging

De uitgaven voor de Landschapsverzorgingsbijdrage zijn f 0,3 mln. hoger uitgevallen dan geraamd. Oorspronkelijk was 130 ha. geraamd met een gemiddelde bijdrage per hectare van f 6 250. Gerealiseerd is 150 ha. tegen een gemiddelde bijdrage van f 6 660 per ha.

05 Subsidies en overige uitgaven

De uitgaven voor Publiek Private Samenwerking (PPS) zijn oorspronkelijk geraamd op onderdeel 03 Uitbreiding, maar uiteindelijk verantwoord op onderdeel 05 Subsidies en overige uitgaven (f 2,2 mln.).

Daarnaast zijn vanuit dit onderdeel uitgaven gedaan voor Beleidsontwikkeling en evaluatie.

Volume- en Prestatiegegevens

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
<i>01 Beheer</i>		
<i>A. Regeling Functiebeloning Bos</i>		
1. Basisbijdrage particulieren		
- Aantal hectares	69 000	52 560
- Bijdragen per hectare	140	140
- Uitgaven (x f 1 mln.)	9,7	7,35
2. Basisbijdrage publ.recht.organen		
- Aantal hectares	20 000	18 571
- Bijdragen per hectare	70	70
- Uitgaven (x f 1 mln.)	1,4	1,3
3. Bodembijdrage particulieren bossen		
- Aantal hectares	9 400	8 980
- Bijdragen per hectare	35	35
- Uitgaven (x f 1 mln.)	0,3	0,3
4. Toeslagen particulieren		
- Aantal hectares	2 800	1 262
- Bijdrage per hectare	40	40
- Uitgaven (x f 1 mln.)	0,1	0,05
Toeslagen Publiekrecht. organen		
- Aantal hectares	474	68
- Bijdrage per hectare	20	20
- Uitgaven (x f 1 mln.)	0,01	0,001
Totale Uitgaven FB Bos	11,51	9,0
5. Uitloop Bijdrage Bos- en Landschapsbouw (duurzaam beheer publieke organen)		
- Aantal hectares	25 000	28 598
- Bijdrage per hectare	90	178
- Uitgaven (x f 1 mln.)	2,2	5,1
<i>B. Regeling Samenwerking Bos</i>		
- Aantal hectares	117 000	60 000
- Bijdrage per hectare	10	10
- Uitgaven (x f 1 mln.)	1,2	0,6
<i>Totale uitgaven 01</i> (x f 1 mln.)	<i>15,0</i>	<i>14,7</i>
<i>02 Instandhouding</i>		
<i>Bepaling voedingsstoffenhuishouding</i>		
- Aantal hectares	1 667	1 217
- Gemiddelde bijdrage per hectare	300	234
- Uitgaven (x f 1 mln.)	0,5	0,3
<i>Toediening nutriëntengiften</i>		
- Aantal hectares	500	63
- Gemiddelde bijdrage per hectare	1 000	844
- Uitgaven (x f 1 mln.)	0,5	0,05
<i>Proefprojecten</i>		
- Aantal projecten/hectares	10	2 620

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
- Gemiddelde bijdrage per project/ per hectare	250 000	659
- Uitgaven (x f 1 mln.)	2,5	1,7
Overige projecten	-	0,15
<i>Totale uitgaven 02</i>	<i>3,5</i>	<i>2,2</i>
<i>03 Uitbreiding</i>		
<i>1. Zie onder 05 *</i>		
<i>2. Regeling Stimulering Bos- uitbreiding op Landbouwgronden (SBL)</i>		
- Aantal hectares	1 695	1 256
- Bijdrage per hectare	4 900	3 820
- <i>Uitgaven</i> (x f 1 mln.)	<i>8,3</i>	<i>4,8</i>
<i>04 Landschapsontwikkeling</i>		
<i>1. Landschapsplannen</i>		
- Aantal plannen	25	25
- Gem. bijdrage per hectare	21 000	21 000
- <i>Uitgaven</i> (x f 1 mln.)	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>
Uitvoeringskosten (x f 1 mln.)	0,1	0,1
<i>2. Landschapsverzorgingsbijdrage</i>		
- Aantal hectares	130	150
- Gem. bijdrage per hectare	6 250	6 660
- <i>Uitgaven</i> (x f 1 mln.)	<i>0,8</i>	<i>1,1</i>
Uitvoeringskosten (x f 1 mln.)	0,1	0,1
<i>Totale uitgaven 04</i>	<i>1,5</i>	<i>1,8</i>
<i>05 Subsidies en overige uitgaven</i>		
<i>Publiek Private Samenwerking (PPS)*</i>		
- Aantal hectares	55	149,9
- Bijdrage per hectare	15 000	15 000
- <i>Uitgaven</i> (x f 1 mln.)	<i>0,8</i>	<i>2,2</i>

* Het onderdeel PPS stond oorspronkelijk geraamd op onderdeel 03 Uitbreiding, maar is uiteindelijk verantwoord onder 05 Subsidies en overige uitgaven.

Artikel 04.05 Openluchtrecreatie

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	35 115	35 481
Stand Rekening 1995	26 671	33 362

Toelichting

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de onderdelen.

**De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven
(x f 1 000)**

Artikelonderdeel	Verplichtingen		Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Voorz. grondaankopen	29 116	16 247	28 732	20 894
02 Beheer en onderhoud	–	2 540	–	2 323
03 Sportvisserij	878	462	1 628	425
04 Toeristisch recreatieve infrastructuur	–	1 032	–	3 916
05/06 Particuliere instellingen/ Educatie en bijzondere activiteiten	5 121	6 390	5 121	5 804
Totaal	35 115	26 671	35 481	33 362

Toelichting:

01 Voorzieningen en grondaankopen

Er is op dit onderdeel f 7,8 mln. minder uitgegeven dan geraamd.

Tot dit jaar was sprake van een onderlinge verrekening van uitgaven op het onderhavige artikel en inkomsten op het ontvangstenartikel 04.01 landinrichting onderdeel bijdragen van derden. Dit is in 1995 gewijzigd door de uitgaven vanuit Openluchtrecreatie (f 9,3 mln.) in het kader van Landinrichting structureel op het juiste artikel te verantwoorden zonder dat er sprake is van een interne doorberekening. Het landinrichtingsbudget is hierdoor ongewijzigd gebleven.

Daarnaast is f 3,6 mln. meer uitgegeven in verband met overboekingen van andere ministeries (EZ en V&W) ten behoeve van uitgaven die samenhangen met de «Beleidsvisie Recreatie Toervaart in Nederland» (BRTN).

Ten behoeve van het Vismigratiebeleid waren verplichtingen geraamd. Deze verplichtingen zijn uiteindelijk niet aangegaan waardoor een onderschrijding in de verplichtingen is ontstaan.

02 Beheer en onderhoud

Met het Ministerie van BiZa is in 1994 afgesproken de middelen voor de Decentralisatie Impuls (DI) ten behoeve van de recreatiegebieden Midden Delfland en Grevelingen tijdelijk, voor 1994 en 1995, uit de begroting van het Provinciefonds terug te boeken naar de begroting van LNV. In 1995 is duidelijk geworden dat de DI-operatie op dit punt definitief niet doorging. De destijds aan het Provinciefonds toegevoegde LNV-middelen zijn in dat verband structureel toegevoegd aan de LNV-begroting.

03 Sportvisserij

Op dit onderdeel is de bijdrage aan de Nederlandse Vereniging Voor Sportvisserij verantwoord. De rest van de uitgaven zijn verantwoord op het onderdeel 01 Voorzieningen en grondaankopen (o.a. Vismigratiebeleid).

04 Toeristisch-recreatieve infrastructuur

Op dit onderdeel zijn nog uitgaven gerealiseerd in verband met de afbouw van grote projecten.

Vooruitlopend op de nieuwe begrotingsindeling 1996 waarbij de onderdelen 05 en 06 samen op het onderdeel «Versterking van de Sector» worden geraamd is al in 1995 op één onderdeel verantwoord. Het betreft diverse bijdragen zoals Landelijk netwerk wandelroutes, Stichting Landelijke fiets Platform, Watersportberaad, Hiswa, Recron, bijzondere activiteiten en onderzoeken, volkstuinen, Paardesport en het houden van gezelschapsdieren.

Volume- en Prestatiegegevens

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
<i>01 Voorzieningen en grondaankopen</i>		
- Aantal ha.	356	248
Gemiddelde bijdrage per ha.	(x f 1 000) 72	72
Uitgaven	(x f 1 mln.) 25,7	17,9
- Aantal recreatieplaatsen	800	800
Gemiddelde bijdrage per recreatie- plaats	(x f 1 000) 2,7	2,7
Uitgaven	(x f 1 mln.) 2,2	2,2
- Diverse voorzieningen	0,8	0,8
<i>Uitgaven 01 Totaal</i>	<i>28,7</i>	<i>20,9</i>

Artikel 04.06 Garanties**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	Verplichtingen 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	23 000
Stand Rekening 1995	21 000

Toelichting

In verband met het niet benutten van f 2 mln. garanties t.b.v. de aankoop van natuurterreinen is een horizontale verschuiving van de garantieruimte naar 1996 verwerkt.

Volume- en Prestatiegegevens

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
<i>Natuurgebieden en landschappen</i>		
Te verlenen (verleende) garantie		
- natuurgebieden	600	706
- relatienotareservaten	900	717
Totaal	1 500	1 423

05. Kwaliteitszorg

De beleidsnota «Van Meer naar Beter, Kwaliteit en kwaliteitsbeleid in de agrarische sector» geeft de strategie aan voor het landbouwkwaliteitsbeleid in de negentiger jaren. Hoofddoelstellingen van het kwaliteitsbeleid zijn:

- een sterke internationale positie van het agrarische bedrijfsleven

- de afstemming van agrarische productie op de maatschappelijke behoefte
- de integratie van milieukwaliteit en dierenwelzijn in het kwaliteitsbeleid
- het optimaliseren van de kwaliteitsbewaking van de agrarische productie.

Voor versterking van de concurrentie- en afzetpositie via kwaliteitsverbetering zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de periode 1994 tot en met 1999 (totaal f 95 mln.). Op basis van recentelijk door het bedrijfsleven opgestelde kwaliteitsplannen zullen de middelen gericht kunnen worden ingezet voor de oplossing van (sectorale) knelpunten. De overheid en het bedrijfsleven werken hierbij nauw samen.

Totaaloverzicht hoofdbeleidsterrein 05 (uitgaven x f 1 mln.)

	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	69,2
Stand Rekening 1995	54,6

Artikel 05.01 Dierziekten

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	36 491	36 491
Stand Rekening 1995	34 797	33 284

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Preventieve gezondheidszorg	33 500	30 293
02 Politionele dierziektenbestrijding	2 991	2 991
	36 491	33 284

Toelichting

01 Preventieve gezondheidszorg

Voor preventieve gezondheidszorg is f 3,2 mln. minder uitgegeven. De oorzaak hiervan is in de eerste plaats gelegen in het feit dat f 1,0 mln beschikbaar is gesteld aan het Landbouwkundig Onderzoek ten behoeve van het derdelijns-pluimveeonderzoek. De betreffende uitgaven worden elders verantwoord.

Bovendien is f 0,5 mln. ingezet voor elders op de begroting voorkomende tegenvallers.

Tenslotte heeft een vertraging in de uitvoering van een aantal projecten een onderuitputting veroorzaakt van f 1,7 mln..

De prestatie- en volumegegevens
(bedragen x f mln.)

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
<i>01 Preventieve gezondheidszorg</i>		
Basisfinanciering SGD	25,0	25,0
Projectfinanciering en overige uitgaven (inclusief I & R)	8,5	5,3
	33,5	30,3
<i>02 Politionele dierziektenbestrijding</i>	3,0	3,0
	36,5	33,3

Artikel 05.02 Planteziekten

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	345	345
Stand Rekening 1995	351	351

Toelichting

De in de begroting oorspronkelijke opgenomen stelpost ad f 0,3 mln. is in de loop van 1995 uitgegeven aan opruimingsacties in het kader van besmetting met methylobromide en besmetverklaringen van partijen aardappelen.

Artikel 05.03. Voeding en Kwaliteit

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	32 111	32 349
Stand Rekening 1995	16 523	20 993

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen		Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Keuringen	170	910	922	911
02 Kwaliteitszorg en voeding	30 972	14 663	30 458	19 147
03 Voorlichting en voeding	969	950	969	935
	32 111	16 523	32 349	20 993

02 Kwaliteitszorg en voeding

De belangrijkste oorzaak van het achterblijven van de uitgaven met f 11,3 mln. ligt in het feit dat de uitfinanciering van de Bijdrageregeling kwaliteitsprojecten agrarische producten en productieprocessen is achtergebleven bij de verwachtingen.

In 1995 is voor f 16,3 mln. minder verplichtingen aangegaan als gevolg van het feit dat de Bijdrageregeling kwaliteitsprojecten agrarische producten en productieprocessen minder vlot van start is gegaan.

De volume- en prestatiegegevens

Omschrijving prestatie-eenheden	Begroting 1995 x 1 mln.	Realisatie 1995 x 1 mln.
<i>01 Keuringen</i>		
- Aantal privaatrechtelijke keuringsinstellingen	3	3
- Gemiddelde bijdrage in de keuringskosten	0,3	0,3
Totale uitgaven keuringen	0,9	0,9
<i>02 Kwaliteitszorg en voeding</i>		
Projecten		
Bijdrageregeling kwaliteitsprojecten en extra gelden ten behoeve van de Land- en Tuinbouw		
- Aantal (kwaliteits) projecten	150	41
- Gemiddelde bijdrage per project in gulden	183 000	282 000
- Aangegane verplichtingen kwaliteitsprojecten	27,4	11,6
Overige projecten		
- Aantal projecten	35	46
- Gemiddelde bijdrage per project in gulden	103 000	66 000
- Uitgaven overige projecten	3,6	3,1
Totaal aangegane verplichtingen projecten	31,0	14,7

06. Onderzoek

Het landbouwkundig onderzoek vormt een instrument om door middel van wetenschappelijk-, toegepast en praktijkonderzoek een bijdrage te leveren aan een economisch, ecologisch en maatschappelijk verantwoorde landbouw. Het aan het onderzoek ter beschikking staand apparaat bestaat uit een netwerk van instellingen voor wetenschappelijk onderzoek, proefstations en regionale onderzoekcentra, terwijl daarnaast bij derden onderzoek wordt uitbesteed.

Totaaloverzicht hoofdbeleidsterrein 06 (uitgaven x f 1 mln.)

	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	373,1
Stand Rekening 1995	390,6

Artikel 06.01 Wetenschappelijk onderzoek

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	267 978	270 387
Stand Rekening 1995	295 958	300 724

Toelichting

Ten laste van dit artikel is f 30,3 meer uitgegeven dan in de ontwerp-begroting was voorzien. Deze meeruitgaven kunnen als volgt worden verklaard:

- Er heeft zich in 1995 een stijging voorgedaan in het loonpeil van f 8,3 mln.
- Oorspronkelijk was op dit artikel een ombuiging voorzien van f 10,0 mln. Uiteindelijk is deze ombuiging op een ander onderdeel van de begroting ingevuld.
- Er is een bedrag van f 11,1 mln. meer uitgegeven waartegenover een even groot bedrag aan extra ontvangsten staat.
- Er zijn voor f 1,8 mln. uitgaven gedaan ten behoeve van onderzoeksprojecten waarvoor de middelen oorspronkelijk elders binnen de begroting waren geraamd.
- Voorts is in totaal f 0,8 mln. aan andere departementen beschikbaar gesteld.

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie
Apparaatsuitgaven Dienst Landbouwkundig onderzoek:		
01 Aktief regulier personeel	200 575	205 063
02 Overige personeelsuitgaven	3 725	5 796
03 Personeel ten behoeve van werkzaamheden in opdracht	Memorie	17 436
04 Materieel rijksdiensten	31 964	36 533
05 Bijdrage aan stichtingen	4 272	7 268
Programmauitgaven:		
06 Doelsubsidies TNO	5 033	5 201
07 Overige subsidies en uitgaven	24 818	23 427
Totaal	270 387	300 724

Artikel 06.02 Praktijkonderzoek

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	45 701	46 576
Stand Rekening 1995	49 496	50 541

Toelichting

Op dit artikel is f 4,0 meer uitgegeven dan oorspronkelijk geraamd.

Deze hogere uitgaven worden voor f 1,2 mln. veroorzaakt door de stijging van het loonpeil in 1995.

Voorts zijn extra uitgaven gedaan, waarvoor de middelen elders op de begroting waren geraamd en uitgaven waartegenover een even groot bedrag aan extra ontvangsten is verantwoord.

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Uitgaven	
	Oorspronkelijk 1995	Realisatie
Apparaatsuitgaven proefstations:		
01 Aktief regulier personeel	43 223	44 244
02 Overige personeelsuitgaven	767	1 554
03 Personeel ten behoeve van werkzaamheden in opdracht	Memorie	3 025
04 Afstorting proefstations	- 11 342	- 13 160
Programmauitgaven:		
05 Bijdrage regionale onderzoekcentra	13 928	14 878
Totaal	46 576	50 541
waarvan:		
Plantaardige sector	35 443	35 645
Dierlijke sector	11 133	14 896

Artikel 06.03 Gebouwen en grond**Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	56 346	56 182
Stand Rekening 1995	50 595	39 320

Toelichting

Op dit artikel is f 16,9 mln. minder uitgegeven dan geraamd.

De voornaamste oorzaken hiervan zijn:

- de ombuiging Regeerakkoord van - f 10,0 mln. Deze ombuiging was ten tijde van de begrotingsvoorbereiding 1995 voorzien op artikel 06.01.
- de bijdrage aan de nieuwbouw van de Hogere Agrarische School te Leeuwarden van - f 6,0 mln., welke uitgaven worden verantwoord op artikel 02.02.
- als gevolg van langdurige stakingen in de bouw is tenslotte vertraging ontstaan bij de nieuwbouw van projecten en is in dit kader ca. f 2,1 mln. onbested gebleven.

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de uitgaven (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Verplichtingen		Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Onderhoud en afkoop lasten	10 000	5 605	10 000	8 821
02 Aankoop gronden en opstallen	-	7 165	-	-
03 Bouwkundige voorzieningen	46 346	37 825	46 182	30 499
Totaal	56 346	50 595	56 182	39 320

07. Visserijen

De algemene doelstelling van het visserijbeleid luidt: het bevorderen van een verantwoorde visserij en een evenwichtige exploitatie van visbestanden. Het visserijbeleid is verdeeld in de beleidsterreinen Zee-, Kust- en Binnenvisserij. Het beoogde visserijbeleid is vastgesteld in de beleidsnota «Vissen naar evenwicht» en de beleidsnota «Beroepsbinnenvisserij».

Er is sprake van een sterke verwevenheid met het Europese visserijbeleid.

Totaaloverzicht hoofdbeleidsterrein 07 (uitgaven x f 1 mln.)

	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	2,4
Stand Rekening 1995	2,8

Artikel 07.02. Ontwikkeling en sanering

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	1 785	1 785
Stand Rekening 1995	2 545	2 545

Toelichting

Met betrekking tot de Bijdrage Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Visserij kan het volgende worden opgemerkt. Met ingang van 1995 is de nationale bijdrage voor de Visserij-verordeningen 2080/93 en 3699/93 structureel overgedragen aan de directie Visserijen. Doordat in de oude verordening 355/77 geen onderscheid werd gemaakt tussen de landbouwsector en visserijsector viel het totale budget voorheen onder artikel 03.03 Industrie en Handel. Sinds er een aparte verordening voor de visserijsector bestaat is de noodzaak de uitvoering van deze verordening bij het onderdeel Verbetering Marktstructuur te houden niet langer aanwezig. Hierdoor is in 1995 f 0,8 mln. verantwoord op dit artikel.

Artikel 07.03 Overige subsidies en uitgaven

Opbouw verplichtingen- en uitgavenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Verplichtingen 1995	Uitgaven 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	577	577
Stand Rekening 1995	108	252

**De onderverdeling naar artikelonderdelen van de verplichtingen en uitgaven
(x f 1 000)**

Artikelonderdeel	Verplichtingen		Uitgaven	
	Oorspronkelijk	Realisatie	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Zee- en Kustvisserij	249	86	249	33
02 Beroepsbinnenvisserij	150	22	150	109
03 Overige uitgaven	178	0	178	110
	577	108	577	252

01 Zee- en Kustvisserij

Er is op dit onderdeel f 0,2 mln. minder uitgegeven doordat uitgaven verbonden aan het evaluatie-onderzoek van de structuurnota zee- en kustvisserij worden verantwoord op artikel 06.01 Wetenschappelijk onderzoek.

02 Beroepsbinnenvisserij

Ten behoeve van het samenwerkingsverband Beleidsgericht Ecologisch Onderzoek van de Noordzee (BEON) wordt f 0,1 mln. op de begroting van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat verwerkt.

03 Overige uitgaven

In 1994 is wegens een tekort aan verplichtingenruimte op dit artikel f 0,3 mln verplichtingenbudget van 1995 naar voren gehaald. Hiertegenover staat een verlaging van het verplichtingenniveau in 1995.

Ten behoeve van onderzoek naar de oestercultuur zijn extra verplichtingen aangegaan ad f 0,1 mln., hetgeen in de ontwerp begroting niet was voorzien.

ONTVANGSTEN

01. Algemeen

Artikel 01.01 Ontvangsten voor apparaat

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Ontvangsten 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	227 050
Stand Rekening 1995	204 654

Toelichting

De ontvangsten op dit artikel zijn in 1995 circa f 22,4 mln. achtergebleven bij het oorspronkelijk geraamde bedrag.

De ontvangsten op artikelonderdeel 02 zijn vooruitlopend op de nieuwe administratieve systematiek voor 1995 verantwoord op artikelonderdeel 08 Diverse ontvangsten.

De tegenvallende inkomsten ad f 11,9 mln. bij de Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees zijn voornamelijk te wijten aan een lager werkaanbod.

Van belang is verder dat de apparaatsuitgaven van het Voedselvoorzieningsin- en verkoopbureau (VIB) tot nu toe doorberekend aan het Landbouw-Egalisatiefonds, afdeling A. Een en ander kwam tot uitdrukking in een ontvangstenpost op het onderhavige artikel (onderdeel 08 diverse ontvangsten). De sterke afname van de VIB-werkzaamheden in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en de mede in verband hiermee doorgevoerde integratie van het VIB in de dienst Uitvoering Regelingen maakt het niet langer zinvol de doorberekening aan het LEF te handhaven. Een en ander leidt tot een verlaging van het artikel met f 8,8 mln. Dienovereenkomstig heeft dit tot gevolg dat het saldo van het LEF-A wijzigt en dientengevolge de bijdrage van LNV (zie uitgavenartikel 01.10 Overige subsidies en uitgaven) aan het LEF daalt. Met ingang van 1995 worden de kosten (f 3,5 mln.) die het VIB maakt ten behoeve van interventie maatregelen niet meer ten laste van de begroting van LNV verantwoord, maar rechtstreeks op de begroting van het LEF. De op dit artikel verantwoorde doorberekening aan het LEF vervalt hiermee. (zie ook uitgavenartikel 01.01 Personeel en materieel)

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de ontvangsten (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Begroting 1995	Realisatie 1995
01 Jaarcijzen en Griffierechten	7 364	7 233
02 Bijdragen van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds in de A.A.W.-uitkeringen	3 500	30
03 Verrichte werkzaamheden	4 025	2 681
04 Diergeneesmiddelenregistratie	3 620	3 248
05 Beheer Staatsbosbeheer	44 782	44 923
06 Registratie bestrijdingsmiddelen	7 000	8 186
07 Keuringsgelden Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees	133 060	121 219
08 Diverse ontvangsten	23 699	17 134
Totaal	227 050	204 654

De volume- en prestatiegegevens

Omschrijving prestatie-eenheden	Begroting 1995	x f 1 mln.	Realisatie 1995	x f 1 mln.
<i>01 Keuringsgelden Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees</i>				
Alle aantallen zijn per 1 000 Tarieven zijn in gulden				
<i>Vleeskeuring</i>				
- Aantal bezoeken	215		211	
Gemiddeld tarief per bezoek	30,00	6,5	38,82	8,2
- Slachtkeuring:				
Aantal varkens	19 650		18 625	
Gemiddeld tarief per dier	2,80	55,0	2,45	45,6
- Slachtkeuring:				
Aantal overige dieren	3 150		3 028	
Gemiddeld tarief per dier	9,30	29,3	8,87	26,8
- Slachtkeuring:				
Aantal stuks pluimvee	415 000		418 676	
Gemiddeld tarief per 1 000 dieren	35,00	14,5	36,54	15,3
- Uitsnijderijen, koel en vrieshuizen:				
Aantal tonnen vlees	-		-	
Gemiddeld tarief per ton	-		-	
Aantal kwartieren	600		962	
Gemiddeld tarief per kwartier	26,00	15,6	12,98	12,5
<i>In-, aan- en uitvoer</i>				
- Invoerkeuring van vleesproducten:				
Aantal tonnen	250		238	
Gemiddeld tarief per ton	15,00	3,7	17,23	4,1
- Uitvoerkeuring varkens en overige dieren:				
Aantal dieren	-		-	
Gemiddeld tarief per dier	-		-	
Aantal kwartieren	225		167	
Gemiddeld tarief per kwartier	26,00	5,8	32,49	5,4
<i>Werkzaamheden op verzoek</i>				
- Viskeuring aantal tonnen				
Gemiddeld tarief per ton	-		-	
Aantal kwartieren	30		7	
Gemiddeld tarief per kwartier	26,00	0,8	37,39	0,3
- Werkzaamheden in aantal halve uren				
Gemiddeld tarief per half uur	-		16	
- Aantal certificaten (incl. vis)	180		89,98	1,4
Gemiddeld tarief per certificaat	10,00	1,8	132	1,3
Totaal		133,1		120,9

Artikel 01.10 Overige ontvangsten

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Ontvangsten 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	446
Stand Rekening 1995	6 031

Toelichting

In 1995 is f 5,6 mln. meer ontvangen. Reden hiervan is de liquidatie van de buffervoorraad van de Internationale Cacao-overeenkomst (ICCO), welke ertoe leidt dat gespreid over de jaren 1995 t/m 1997 in totaal f 15,0 mln. ten gunste wordt gebracht van de algemene middelen. Een en ander wordt om uitvoeringstechnische redenen op de begroting van LNV verantwoord. In 1995 is de eerst tranche zijnde f 5,0 mln. ontvangen.

02. Agrarisch onderwijs

Artikel 02.10 Agrarisch onderwijs

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Ontvangsten 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	4 999
Stand Rekening 1995	5 241

Toelichting

De ontvangsten op dit artikel die verband houden met afrekeningen van subsidievoorschotten over eerdere jaren zijn hoger uitgevallen.

03. Landbouwstructuurontwikkeling

Artikel 03.01 Bedrijfsontwikkeling

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Ontvangsten 1995
1995	
Stand ontwerp-begroting 1995	8 000
Stand Rekening 1995	512

Toelichting

Als gevolg van de politieke discussies rondom het mest- en ammoniak-beleid hebben de ontwikkelingen die zijn aangegeven in de Notitie 3e fase Mestbeleid vertraging opgelopen. Hierdoor zijn de geplande voorlichtings- en demonstratieprojecten vrijwel niet van de grond gekomen. De hiermee samenhangende bijdrage van de Europese Unie valt daardoor f 7,5 mln. lager uit.

Artikel 03.02 Structuurverbetering

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Ontvangsten 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	43 325
Stand Rekening 1995	51 324

Toelichting

De ontvangsten voor structuurverbetering zijn uiteindelijk f 8 mln. hoger uitgevallen dan oorspronkelijk was geraamd. De hogere ontvangsten manifesteren zich op de diverse onderdelen.

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de ontvangsten (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Oorspronkelijk	Realisatie
01 EU-bijdrage Akkerbouw	10 000	11 042
02 Overschotheffingen	30 365	36 565
03 Bijdrage Landbouwschap	1 000	1 000
04 EU-bijdrage begeleidende maatregelen	1 960	401
05 Overige	–	2 316
	43 325	51 324

01 EU-bijdrage Akkerbouw

Op dit onderdeel zijn de ontvangsten uit Brussel met betrekking tot de Set-aside regeling en de Inkomenssteun in 1995 f 1 mln. hoger uitgevallen.

02 Overschotheffingen

Op dit onderdeel is in totaal f 6,2 mln. meer ontvangen in het kader van de overschotheffing mest.

03 Bijdrage Landbouwschap

Op dit onderdeel is de jaarlijkse bijdrage van het Landbouwschap ten behoeve van het Meerjarenplan Gewasbescherming ontvangen.

04 EU-bijdrage begeleidende maatregelen

Als gevolg van het feit dat de Regeling Extensivering Vleesstierenhouderij en de Regeling Zeldzame landbouwhuisdieren niet meer in 1995 zijn goedgekeurd door de Europese Unie zijn de hiervoor bedoelde EU-bijdragen ad f 1,5 mln. niet ontvangen. Hiermee samenhangend zijn ook de uitgaven op uitgavenartikel 03.02 Structuurverbetering lager uitgevallen.

De ontvangsten op dit onderdeel ad f 0,4 mln. hebben betrekking op de EU-bijdrage voor de Regeling stimulering biologische produktiemethode.

05 Overige

De ontvangsten op dit onderdeel waren niet geraamd bij de indiening van de begroting 1995.

De ontvangsten betreffen voor f 1,9 mln. de aflossing door de Stichting Landelijke Mestbank van de in 1988 en 1989 door LNV verstrekte renteloze lening ten behoeve van het proefproject Mestopslagfaciliteitenplan. Voorheen werden deze ontvangsten geraamd op ontvangstenartikel 01.01 Ontvangsten voor apparaat.

Voorts is op het onderdeel «Overige» f 0,4 mln. ontvangen zijnde het aandeel van het Landbouwschap in de kosten van de Adviescommissie Mestverwerking.

Artikel 03.04 Overige ontvangsten

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Ontvangsten 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	500
Stand Rekening 1995	833

Toelichting

De ontvangsten op dit artikel hebben betrekking op terugbetaalde subsidievoorschotten.

De afrekening in 1995 van de subsidie 1993 van het Internationaal Agrarisch Centrum, is f 0,3 mln. hoger uitgevallen ten gunste van de begroting van LNV.

04. Inrichting en beheer

Artikel 04.01 Landinrichting

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Ontvangsten 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	145 373
Stand Rekening 1995	154 745

Toelichting

De in 1995 uitgevoerde werkzaamheden in landinrichtingsprojecten hebben, ten opzichte van de oorspronkelijke raming geleid tot extra bijdragen van derden.

Daarnaast is f 9,3 mln. minder ontvangen. Tot dit jaar was sprake van een onderlinge verrekening, dat wil zeggen uitgaven op artikel 04.05 Openluchtrecreatie en inkomsten (onderdeel 03 bijdragen van derden) op het ontvangstenartikel 04.01 Landinrichting. Dit is gewijzigd door de uitgaven vanuit Openluchtrecreatie in het kader van Landinrichting structureel op het juiste artikel te verantwoorden zonder dat er sprake is van een interne doorberekening. Het landinrichtingsbudget bleef daarmee ongewijzigd.

Voorts hebben de, in de tweede helft van het jaar 1995, door de Belastingdienst opgelegde aanslagen tot extra ontvangsten aan landinrichtingsrente geleid.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de onderdelen.

De onderverdeling naar artikelonderdelen (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Landinrichtingsrente-aflossingsbestanddeel	41 300	59 406
02 Landinrichtingsrente-interestbestanddeel	29 100	33 129
03 Bijdragen van derden	65 000	58 753
04 Diverse ontvangsten	1 473	1 061
05 EU-Structuurfondsen	5 000	0
06 EU-Begeleidende maatregelen	3 500	2 396
Totaal	145 373	154 745

Toelichting

01 Ruilverkavelingsrente aflossingsbestanddeel

zie 02

02 Ruilverkavelingsrente: Interestbestanddeel

De ontvangsten betreffen jaarlijkse aanslagen op te leggen door de Belastingdienst op basis van door het Kadaster berekende bijdragen door belanghebbenden in afgesloten landinrichtingsprojecten. LNV is hierbij afhankelijk van de Belastingdienst.

03 Bijdragen van derden

Dit ontvangsten bestaan uit doorberekeningen aan derden (gemeenten, waterschappen) voor in opdracht uitgevoerde werkzaamheden.

04 Diverse ontvangsten

Deze post bestaat uit opbrengsten Stadsmeijerrechten, verkoop ruilverkavelingsrapporten, rente boerderijverplaatsers etc.

05 EU-Structuurfondsen

Het betreft ontvangsten van de Europese Unie in het kader van de structuurfondsen (gekoppeld aan de uitgaven ten behoeve van plattelandsontwikking; doelstellingen 5B-gebieden alsmede aan uitgaven ten behoeve van achterstandsgebieden; doelstellingen 1-gebieden). Er zijn geen ontvangsten gerealiseerd.

06 EU-begeleidende maatregelen

Voor projecten (loofbossen), die geheel door de Rijksoverheid (LNV) worden gefinancierd en waarvan de bebouwingskosten zijn genormeerd op f 15 000 per ha. kan bij «Brussel» 4 000 ECU (=f 10 600) per ha. aangeplante loofbomen gedeclareerd worden. Het EU-aandeel bedraagt 50 % in deze genormeerde kosten. In de begroting werd uitgegaan van een aanleg van ca. 700 ha. loofbos. Uiteindelijk is 452 ha loofbos aangelegd. De realisatie van bosprojecten is afhankelijk van diverse factoren (beschikbaarheid grond, plantmateriaal, vergunningen etc.).

Artikel 04.02 Beheer Landbouwgronden

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Ontvangsten 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	500
Stand Rekening 1995	2 642

Toelichting

Als gevolg van de verkoop van gronden en gebouwen is sprake van hogere ontvangsten ad. f 2 mln. Deze ontvangsten zijn weer ingezet voor de aankoop van gronden en het inlopen van de achterstand in de inrichting van het areaal Staatsbossen en Staatsnatuurterreinen.

Artikel 04.03 Natuur

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Ontvangsten 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	9 541
Stand Rekening 1995	13 187

Toelichting

Als gevolg van nagekomen ontvangsten uit 1994 en een verandering in de wijze van declareren bij de EU (versnelde inning) is op het onderdeel 03 Ontvangsten beheersovereenkomsten sprake geweest van eenmalige extra ontvangsten. Daarnaast is sprake geweest van verminderde terugbetaling van subsidievoorschotten (onderdeel 05).

De onderverdeling naar artikelonderdelen (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Jachtakten	2 272	2 255
02 Verpachting jachtterreinen	0	0
03 Ontvangsten beheersovereenkomsten	6 208	10 337
04 Diverse ontvangsten	111	417
05 Terugontvangen subsidievoorschotten	950	178
Totaal	9 541	13 187

Toelichting

01 Jachtakten

Zie voor de toelichting de volume- en prestatiegegevens.

03 Ontvangsten beheersovereenkomsten

Er is sprake van eenmalige extra ontvangsten als gevolg van een verandering in de wijze van declareren (versnelde inning).

04 Diverse ontvangsten

Er is extra ontvangen in verband met verrekeningen met andere departementen in het kader van NME-beleid (f 0,4 mln.).

05 Terugontvangen subsidievoorschotten

Er is sprake van een verminderde terugbetaling van subsidievoorschotten. Dit is voor een gedeelte gecompenseerd door de extra ontvangsten op onderdeel 04.

Volume- en Prestatiegegevens

Omschrijving prestatie-eenheden	Oorspronkelijk	Realisatie
<i>01 Jachtakten</i>		
<i>– Gewone akten</i>		
Aantal	31 522	31 359
Prijs	160	160
1) Ontvangsten	(x f 1 000) 5 044	5 017
Bijdrage jachtfonds per akte	90	90
2) Bijdrage jachtfonds	(x f 1 000) 2 837	2 823
<i>– Jeugdakten</i>		
Aantal	120	101
Prijs	60	76
1) Ontvangsten	(x f 1 000) 7	8
Bijdrage jachtfonds per akte	20	36
2) Bijdrage jachtfonds	(x f 1 000) 2	4
<i>– Logeerakten</i>		
Aantal	2 000	1 836
Prijs	40	48
1) Ontvangsten	(x f 1 000) 80	90
Bijdrage jachtfonds per akte	10	18
2) Bijdrage jachtfonds	(x f 1 000) 20	34
<i>– Duplicaatakten</i>		
Aantal		161
Prijs		5
Ontvangsten	(x f 1 000)	1
<i>Totaal:</i>		
1) Ontvangsten	(x f 1 000) 5 131	5 116
Bijdrage aan het Jachtfonds	(x f 1 000) 2 859	2 861
2) Saldo	(x f 1 000) 2 272	2 255
<i>03 Ontvangsten beheers- overeenkomsten</i>		
Te vergoeden oppervlakte onder beheersovereenkomsten in ha.	47 000	40 411
Gemiddelde EU-bijdrage in guldens per ha.	132,09	255,80
Ontvangsten	(x f 1 mln.) 6 208	10 337

Artikel 04.04 Bos- en Landschapsbouw**Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	Ontvangsten 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	3 800
Stand Rekening 1995	3 126

Toelichting

Er is minder uitgegeven dan geraamd als gevolg van het achterblijven bij de verwachtingen van bosaanleg op landbouwgronden. Hierdoor is er van de EU minder ontvangen (EU-cofinanciering 50 %). In verband hiermee is ook het uitgavenartikel 04.04 Bos- en Landschapsbouw aangepast.

Artikel 04.05 Openluchtrecreatie

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Ontvangsten 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	600
Stand Rekening 1995	584

De onderverdeling naar artikelonderdelen (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Sportvisakten		
– ontvangsten		
– bijdrage OVB	400	400
02 Diverse ontvangsten	–	–
03 Terugontvangen subsidie voorschotten	200	184
Totaal	600	584

05. Kwaliteitszorg

Artikel 05.03 Voeding en Kwaliteit

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Ontvangsten 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	922
Stand Rekening 1995	1 563

Toelichting

Op dit artikel is sprake van een hoger bedrag van terugontvangen subsidievoorschotten.

06. Onderzoek

Artikel 06.01 Wetenschappelijk onderzoek

Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)

	Ontvangsten 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	34 720
Stand Rekening 1995	47 402

Toelichting

De meerontvangsten op dit artikel bedragen f 12,7 mln.. Hiervan wordt f 10,4 mln. gevormd door terugontvangen subsidievoorschotten over eerdere jaren. Voor f 4,0 mln. zijn extra onderzoeken voor derden verricht. Verder worden op dit artikel de ontvangsten in het kader van het Fonds economische structuurversterking verantwoord. In dit kader is een vertraging opgetreden in de uitvoering van het Projekt Agro-Keten Management waardoor er f 1,7 mln. minder is ontvangen.

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de ontvangsten (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Ontvangsten	
	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Rijksdiensten	19 286	22 103
02 Diverse ontvangsten	7 234	6 667
03 Terugontvangen subsidievoorschotten	8 200	18 632
Totaal	34 720	47 402

Artikel 06.02 Praktijkonderzoek**Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	Ontvangsten 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	-
Stand Rekening 1995	3 616

Toelichting

Op dit artikel zijn de ontvangsten verantwoord inzake terugontvangen subsidievoorschotten over eerdere jaren.

07. Visserijen**Artikel 07.05 Visserijen****Opbouw ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting (x f 1 000)**

	Ontvangsten 1995
Stand ontwerp-begroting 1995	6 370
Stand Rekening 1995	3 276

De onderverdeling naar artikelonderdelen van de ontvangsten (x f 1 000)

Artikelonderdeel	Ontvangsten	
	Oorspronkelijk	Realisatie
01 Privaat- en publiekrechtelijke vergunningen	6 270	2 910
02 Diverse ontvangsten	100	366
	6 370	3 276

*Toelichting**01 Privaatrechtelijke en publiekrechtelijke vergunningen*

Op dit onderdeel zijn de ontvangsten f 3,4 mln. achtergebleven. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat een te late verzending van facturen heeft plaatsgevonden; dit leidt tot een minderontvangst van f 1,9 mln.. Bovendien brengt de nog steeds heersende oesterziekte *Bonamia Ostrea* met zich mee dat dit jaar geen opbrengsten zijn gerealiseerd uit de visserij op de Zeeuwse platte oester op de zogenaamde vrije gronden.

De privaatrechtelijke en publiekrechtelijke vergunningen kunnen worden onderverdeeld in:

	Oorspronkelijk 1995	Realisatie 1995
- Mosselpercelen	4 300	2 352
- Verwater- en fondspcelen	200	41
- Oesterpcelen	300	200
- Oestervisserij vrije gronden	1 000	145
- Visrechten binnervisserij	470	172
	6 270	2 910

**FINANCIËLE VERANTWOORDING 1995 AGENTSCHAP
PLANTENZIEKTENKUNDIGE DIENST**

**De balans van agentschap Plantenziektenkundige Dienst per 31 december 1995
(bedragen x f 1 000)**

	Balans 1995	Openingsbalans
Activa		
Immateriële activa	283	382
Materiële vaste activa		
* grond en gebouwen	p.m.	p.m.
* installaties en inventarissen	1 341	973
* overige materiële vaste activa	483	239
Voorraden	p.m.	p.m.
Vorderingen	5 538	3 029
Liquide middelen	4 778	3 875
Totaal activa	12 423	8 498
Passiva		
Agentschapsvermogen		
* algemene reserves	5 657	5 224
* bestemmingsreserves	2 000	2 434
* verplichte reserves		
* saldo exploitatie boekjaar	1 221	
Aflossings- en rentedragend vermogen		
Voorzieningen	345	380
Crediteuren	1 489	367
Nog te betalen	1 711	93
Totaal passiva	12 423	8 498

De specificatie van de rekening van baten en lasten van agentschap «Plantenziektenkundige Dienst»

(bedragen x f 1 000)

Art.	Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) op grond van eerste suppletore begroting	Mutaties (+ of -) op grond van tweede suppletore begroting
	Totale baten	31 323	573	385
	opbrengsten derden	8 752		
	aandeel RGD	4 700		
	opbrengst LNV	17 871	573	385
	rente	p.m.		
	buitengewone baten			
	Totale lasten	31 323	573	385
	kosten apparaat:			
	- actief personeel	19 204	557	149
	- overige personeelsuitgaven	600		
	post-actief personeel	p.m.		
	materieel			
	- huisvesting	4 700		
	- overig	6 215	16	236
	rente	p.m.		
	afschrijving			
	- materieel	479		
	- immaterieel	125		
	- dotatie voorzieningen			
	- buitengewone lasten			
	Saldo baten en lasten	0	0	

De specificatie van de rekening van kapitaaluitgaven en kapitaalontvangsten van agentschap «Plantenziektenkundige Dienst»

(bedragen x f 1 000)

Art. Omschrijving	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Mutaties (+ of -) op grond van eerste suppletore begroting	(3) Mutaties (+ of -) op grond van tweede suppletore begroting
Totale kapitaaluitgaven	604		534
uitgaven onroerende goederen			
uitgaven overige kapitaalgoederen	604		534
aflossingen			
Totale kapitaalontvangsten	604		534
investeringsbijdrage van het departement			
toevoeging aan liquide middelen	604		534

TOELICHTING BIJ DE FINANCIËLE VERANTWOORDING 1995 AGENTSCHAP PLANTENZIEKTENKUNDIGE DIENST

1. ALGEMEEN

De Plantenziektenkundige Dienst heeft tot taak om ziekten en plagen in de plantaardige sector te weren en waar mogelijk te helpen beheersen en bestrijden.

Als beginselen daarbij gelden een duurzame, concurrerende en veilige land- en tuinbouw, een ongestoord handelsverkeer en behoud van het Nederlandse landschap.

Door ziekte en plagen zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken wordt gestreefd naar minder gebruik en mindere afhankelijkheid van chemische bestrijdingsmiddelen.

Voor de Plantenziektenkundige Dienst was 1995 het tweede jaar als agentschap binnen het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Er zijn in 1995 grote inspanningen geleverd om de informatiestromen ten behoeve van de sturing en de verantwoording van de organisatie beter in beeld te brengen.

Hiertoe is in 1995 een nieuw financieel informatiesysteem opgezet, dat vanaf 1 januari 1996 operationeel is.

De kosten en opbrengsten van de productgroepen uit de door de Plantenziektenkundige Dienst gehanteerde productievoeringsmatrix kunnen daardoor beter in beeld worden gebracht.

De waardering en resultaatbepaling heeft plaatsgevonden met inachtneming van algemene beginselen van voorzichtigheid, toerekening aan de periode, continuïteit en bestendige gedragslijn.

In beginsel luiden alle bedragen tegen nominale waarde en/of op basis van historische uitgaafprijzen.

In de verantwoording over 1995 is ten opzichte van die van 1994 een stelselwijziging doorgevoerd met betrekking tot de opgebouwde rechten van het personeel op vakantiegeld en interimuitkering.

In tegenstelling tot eind 1994 zijn deze rechten in de balans per 31 december 1995 wel zichtbaar gemaakt onder de post overige schulden. In de exploitatie over 1995 zijn zij opgenomen als bijzondere lasten.

Eind 1994 is het kwaliteitsbeleid voor de Plantenziektenkundige Dienst opgesteld en zijn met betrekking tot kritische bedrijfsprocessen kwaliteitsdoelstellingen geformuleerd.

In 1995 is de uitvoering van twee kwaliteitsprojecten gestart.

Het betreft een project om de kwaliteit van de producten en werkprocessen van de afdeling Diagnostiek te definiëren en een project om erkenning van de Plantenziektenkundige Dienst als inspectie-instelling door de Raad voor Accreditatie (STERIN) ten behoeve van de import- en exportinspecties.

Het jaar 1995 stond voor de Plantenziektenkundige Dienst in het teken van de vondst van de bacterieziekte bruinrot in pootaardappelen en de dreigende vestiging van het insect Thrips palmi.

Deze twee calamiteiten hadden hun weerslag in de bedrijfsactiviteiten van de Plantenziektenkundige Dienst in 1995.

Naast een survey op beide organismen werd met betrekking tot bruinrot het totale areaal aan pootaardappelen bemonsterd en onderzocht.

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op aanschaffingskosten dan wel vervaardigingskosten.

Vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs onder aftrek van afschrijvingen.

Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde verminderd met de noodzakelijk geachte voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Resultaatbepalingsgrondslagen

De resultaten zijn berekend op basis van historische prijzen, waarbij de baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Buitengewone baten en lasten

De buitengewone baten en lasten betreffen resultaten die geen betrekking hebben op de gewone bedrijfsvoering of betrekking hebben op voorgaande boekjaren.

2. Toelichting op de balans per 31 december 1995

Vaste activa

Bedragen (x f 1000,-)	Immaterieel	Materieel	Totaal
Aanschaffingsprijs	728	3 333	4 061
Cumulatieve afschrijvingen	- 346	- 2 121	- 2 467
Boekwaarde per 31 december 1994	382	1 212	1 594
Mutaties Boekjaar:			
bij: Investerings 1995	54	1 009	1 063
af: Afschrijvingen 1995	- 154	- 397	- 550
Totaal mutaties	- 100	612	513
Aanschaffingsprijs	782	4 342	5 124
Cumulatieve afschrijvingen	- 499	- 2 518	- 3 017
Boekwaarde per 31 december 1995	283	1 824	2 107

De immateriële vaste activa bestaan uit specifiek voor de Plantenziektenkundige Dienst ontwikkelde software. Zij zijn gewaardeerd tegen de hiervoor door derden berekende kosten en voor zover de verwachting is gefundeerd dat zij een bijdrage leveren aan de toekomstige opbrengsten.

De afschrijvingstermijn is gesteld op 5 jaar.

De materiële vaste activa bestaan uit activa, die een duurzame bijdrage leveren aan toekomstige opbrengsten van de Plantenziektenkundige Dienst. Grond en gebouwen behoren hier nog niet toe, omdat die nog niet zijn overgedragen aan het Agentschap Plantenziektenkundige Dienst.

In 1994 werd een activeringsgrens gehanteerd van f 5000,-, vanaf 1 januari 1995 is deze grens op f 1000,- gesteld.

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen een aanschafwaarde verminderd met lineaire afschrijvingen. Afhankelijk van de economische levensduur wordt een afschrijvingstermijn gehanteerd van 3 tot 10 jaar.

Vlottende activa

Vorraden

De voorraden zijn niet gewaardeerd vanwege de geringe omvang. Het betreft alleen gebruiksgoederen waarvan de aanschafwaarde kleiner is dan f 1 000,-.

Vorderingen

De onder dit hoofd opgenomen posten bestaan uit:

Bedragen (x f 1000,-)	31-12-1995	31-12-1994
Debiteuren	5 504	3 285
Af: voorzieningen wegens oninbaarheid	- 173	- 536
	<u>5 331</u>	<u>2 749</u>
Overige vorderingen	+ 207	+ 280
Totaal vorderingen	<u>5 538</u>	<u>3 029</u>

Het verloop in de voorziening wegens oninbaarheid luidt als volgt:

Bedragen (x f 1000,-)		
Stand per 1 januari 1995		536
Bij: dotatie voorziening	173	
Af: vrijval ten gunste van exploitatie 1995	- 180	
afgeboekte vorderingen	<u>- 356</u>	
Stand per 31 december 1995		<u>- 363</u> 173

De vorderingen zijn volledig als kortlopend te beschouwen.

De forse stijging van de handelsdebiteuren ten opzichte van de stand per ultimo 1994 vindt zijn oorzaak in de activiteiten ten behoeve van bruinrot in het vierde kwartaal 1995.

De voorziening wegens oninbaarheid f 536 000,- bestond in 1995 voor f 200 000,- uit een risico als gevolg van een fyto-sanitaire actie, voor f 256 000,- ter dekking van het normale debiteurenrisico (3% van de omzet derden in 1994) en voor f 80 000,- uit een debiteurenrisico van voor 1994.

De afboeking betreft voor f 200 000,- het risico uit de fyto-sanitaire actie en voor f 156 000,- dubieuze debiteuren. Inmiddels is het debiteurenrisico teruggebracht naar 1,5% van de omzet.

Liquide middelen

De specificatie van de liquide middelen is:

Bedragen (x f 1000,-)	31-12-1995	31-12-1994
Kassen en banken in rekening courant	19	3
Rekening courant Ministerie van Financiën	4 759	3 872
	<u>4 778</u>	<u>3 875</u>

Passiva

Agentschapsvermogen

Het Agentschapsvermogen per 31-12-1995 bestaande uit de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het exploitatiesaldo 1995 is als volgt tot stand gekomen:

Bedragen (x f 1000,-)	Saldo Exploitatie Boekjaar	Algemene Reserves	Bestem- mings- reserves	Agentschaps- vermogen
Stand per 31-12-1994		5 223	2 434	7 657
Vrijval reserves automatise- ring		434	- 434	
Saldo exploitatie boekjaar	1 221			1 221
Stand per 31-12-1995	1 221	5 657	2 000	8 878

Op voorstel van de Plantenziektenkundige Dienst heeft het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij erin toegestemd de bestemmingsreserve, ten behoeve van de ver/nieuwbouw van de hoofdvestiging van de Plantenziektenkundige Dienst te brengen op f 4 mln..

Hiertoe wordt het exploitatiesaldo 1995 ad f 1,221 mln. hieraan toegevoegd en f 0,779 mln. overgeboekt van de algemene reserve naar de bestemmingsreserve. De algemene reserve komt daardoor op f 4,878 mln..

Deze mutaties in de samenstelling van het agentschapsvermogen zullen pas worden doorgevoerd nadat de departementale financiële verantwoording door de Staten-Generaal is goedgekeurd.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

Bedragen (x f 1000,-)	Groot onder- houd gebouwen	Wachtgeld	Totaal
Stand per 31-12-1994	180	200	380
Realisatie in 1995	- 180	- 57	- 237
		- 143	143
Dotaties in 1995	-	202	202
Stand per 31-12-1995	-	345	345

Voor groot onderhoud gebouwen is in afwachting van de ver/nieuwbouw geen voorziening meer opgenomen.

Het agentschap is zelf verantwoordelijk voor wachtgeldten ontstaan na 1 januari 1994. Jaarlijks wordt daartoe 1% van de vaste personeelskosten aan de voorziening wachtgeld toegevoegd.

Kortlopende schulden

De samenstelling van deze post is als volgt:

Bedragen (x f 1000,-)	31-12-1995	31-12-1994
Personeelskosten	1 135	122
Handelscrediteuren	1 489	245
Overige schulden	576	93
Totaal kortlopende schulden	3 200	460

Onder personeelskosten zijn de in 1995 opgebouwde rechten op vakantiegeld en interim verantwoord. Op de balans ultimo 1994 dit achterwege gebleven.

De toename van de handelscrediteuren is toe te schrijven aan de toegenomen activiteiten in het vierde kwartaal als gevolg van bruinrotbesmettingen in aardappelen.

De overige schulden van f 576 000,- bestaan uit vooruit ontvangen bedragen voor nog lopende projecten f 494 000,- en uit diverse kleinere verplichtingen f 82 000,-.

3. Toelichting op de rekening van baten en lasten

Opbrengst moederdepartement

De opbrengst kan als volgt worden verdeeld naar productgroepen:

(bedragen x f 1 000)

Import	1 616
Fytosanitaire acties	6 643
Systeemborging	175
Deugdelijkheidsbeoordeling	262
Fytofarmaceutische acties	1 235
Diagnostiek	2 881
Expertise en faciliteiten	2 770
Beleidsvoorbereiding en uitwerking	2 776
Beleidsvaluatie	196
Totaal	18 554

De bijdrage moederdepartement wordt in de begroting van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij verantwoord op uitgavenartikel 01.11 en geeft in de rekening 1995 een stand aan van f 18 740 mln. Hieronder volgt een uiteenzetting van het verschil met de door de Plantenziektenkundige Dienst verantwoorde opbrengst moederdepartement:

Bedragen (x f 1000,-)

Bijdrage moederdepartement volgens Plantenziektenkundige Dienst	18 554
Bijdrage project Evaluatie emissie MJPG	217
Totale bijdrage moederdepartement	18 771
Stand uitgavenartikel 01.11 in slotwet	18 740
Verschil	31

Het verschil is op de balans opgenomen als vordering op het moederdepartement.

De bijdrage project evaluatie emissie MJPG is in de exploitatierekening niet opgenomen onder de opbrengst moederdepartement, omdat de Plantenziektenkundige Dienst voor dit project alleen het financieel beheer voert. Het project kan als zodanig dus geen bijdrage leveren aan het exploitatieresultaat van de Plantenziektenkundige Dienst. In 1995 bedroegen de uitgaven f 55 000,-, het restant f 162 000,- is onder overige schulden op de balans opgenomen.

Opbrengst overige departementen

De hier begrote opbrengst betreft de bijdrage van Rijksgebouwendienst als huurcomponent voor de gebouwen. Er is echter nog geen overeenstemming bereikt omtrent de huisvesting.

Opbrengst derden

De opbrengst kan als volgt worden verdeeld naar produktgroepen:

Bedragen (x f 1000,-)	1995	1994
Export	5 210	5 454
Fytosanitaire acties	3 601	1 517
Systeemborging	31	2
Deugdelijkheidsbeoordeling	759	790
Fytofarmaceutische acties	752	316
Diagnostiek	626	413
Expertise en faciliteiten	547	295
Totaal	11 526	8 787

De belangrijkste opbrengst uit hoofde van export betreft de inkomsten uit exportinspecties. Deze gaven in 1995 een afname te zien ten opzichte van 1994 van f 5 264 mln. naar f 4 759 mln. voornamelijk vanwege de uitbreiding van de Europese Unie per 1 januari 1995.

De toename van de opbrengst uit fytosanitaire acties komt voornamelijk vanwege de opbrengsten uit bemonstering en onderzoek van aardappelen als gevolg van de bacterieziekte bruinrot.

Rentebaten

De rentebaten hebben betrekking op de rentevergoeding over het saldo van de rekening-courant bij het Ministerie van Financiën. Het rentepercentage over dat goed varieerde in 1995 van 4,5 tot 2,75%.

Vrijval voorzieningen

Door extra incasso-activiteiten kon meer worden geïncasseerd dan was voorzien en kon f 180 000,- alsnog ten gunste van de exploitatie worden geboekt.

Buitengewone baten

De buitengewone baten waren niet begroot en betreffen niet tot de gewone bedrijfsvoering behorende baten van f 120 000,- en baten van het vorig boekjaar f 44 000,-.

Apparaatskosten

De personele kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen (x f 1000,-)	1995	1994
Regulier personeel	18 771	18 445
Niet-regulier personeel	1 417	1 056
Detachering en uitzendkrachten	1 039	259
Totaal lonen en salarissen	21 227	19 760

Eind 1995 waren bij de Plantenziektenkundige Dienst 302 vaste medewerkers in dienst op basis van 279,9 FTE tegenover 297 vaste medewerkers op basis van 276,4 FTE ultimo 1994.

De begroting voor materiële kosten (f 6,215 mln.) is inclusief dotaties aan voorzieningen voor wachtgeld en dubieuze debiteuren.

Bij de realisatie zijn de materiële kosten (f 6,085 mln.) en de genoemde voorzieningen apart weergegeven.

In zijn totaliteit betekent dit een overschrijding van f 245 000,- ten opzichte van het uit dien hoofde begrote bedrag. Dit vindt zijn oorzaak in de toegenomen activiteiten ten gevolge van de bacterieziekte bruinrot.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten blijven iets achter bij de begroting vanwege het niet doorgaan van een geplande investering.

Dotaties voorzieningen

De dotaties aan voorzieningen van f 375 000,- bestaan voor f 202 000,- uit een voorziening wachtgelden (1% van de vaste personeelslasten) en voor f 173 000,- uit een voorziening dubieuze debiteuren (1,5% van de opbrengsten derden).

Buitengewone lasten

De buitengewone lasten zijn als volgt samengesteld:

Bedragen (x f 1000,-)	
Personeelskosten voorgaand boekjaar	77
Materiële kosten voorgaand boekjaar	90
Uitbetaald vakantiegeld en interim over 1994	965
Totaal buitengewone lasten	1 132

Bestemming exploitatiesaldo 1995

Zoals ook al aangegeven bij de toelichting op de balans bij agentschapsvermogen wordt door de Plantenziektenkundige Dienst voorgesteld het positief exploitatiesaldo over 1995 toe te voegen aan de bestemmingsreserve vernieuwbouw.

4. Kengetallen en indicatoren

Productgroep	Oorspronkelijk begrotingaantal	Gerealiseerd aantal
Importzendingen	16 000	19 490
Exportzendingen	145 000	122 257
Bedrijfsbezoeken	5 800	5 846
Perceelbezoeken	17 000	72 692
Mutaties besmetverklaringen	nieuw	765
Diagnostische inzendingen	6 000	14 155
Evaluaties Landbouwkundige deugdelijkheid	180	88
Verstreckte vergunningen	38 050	22 197
Fysisch/chemische analyses	500	583
Resistente toetsingen	1 700	976
Monsters bruinrot	-	44 000

1. Importzendingen

Door de implementatie van de EU-regelgeving vinden er blijvend meer inspecties van importzendingen plaats.

2. Exportzendingen

De stopzetting van de certificering van export van bloembollen en boomkwekerij- en bloemisterijproducten naar respectievelijk Finland, Zweden en Oostenrijk is de voornaamste oorzaak van de afwijking tussen oorspronkelijk en realisatie.

4. *Perceelbezoeken*

De toename van het aantal perceelbezoeken wordt veroorzaakt doordat de opsporing van bacterievuur in objecten is meegenomen in de registratie van perceelbezoeken en niet was opgenomen in de oorspronkelijke raming.

6. *Diagnostische inzendingen*

De diagnoses in het kader van bruinrotacties zijn de oorzaak van de overschrijding van de planning.

8. *Verstreckte vergunningen*

Het aantal verstreckte vergunningen blijft achter bij de planning vanwege de lagere afgifte van spuitlicenties. Deze licentie is vanaf 1 juni 1996 verplicht.

10. *Resistentietoetsingen*

Het aantal resistentietoetsingen blijft achter bij de planning vanwege het lagere aantal aanvragen voor toelating tot de Rassenlijst.

Verdeling lasten naar proces in procenten

	Oorspronkelijk	Realisatie
Primair proces	61,5	61,9
Research en development	6,0	7,2
Management en Beheer	32,5	30,9
	100	100

De relatief hogere lasten voor Research en Development wordt veroorzaakt door niet in de planning opgenomen activiteiten ten behoeve van de Gewasbeschermingskennisbank (GBK) en activiteiten in het kader van kwaliteitsprojecten.

De relatief lagere realisatie t.a.v. Management en Beheer houdt verband met de extra inspanning voor het primaire proces. De extra inzet van capaciteit voor Bruinrot wordt grotendeels teniet gedaan door de tegenvallende afgifte van spuitlicenties.

Mij bekend,

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,

2. De saldibalans van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV) per 31 december 1995

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij Saldibalans per 31 december 1995 Bedragen x 1000

Omschrijving	Debet	Credit
1. Uitgaven t.l.v. de begroting 1994	3 277 847	
1a. Uitgaven t.l.v. de begroting 1 995	3 224 140	
2. Ontvangsten t.g.v. de begroting 1994		554 669
2a. Ontvangsten t.g.v. de begroting 1995		498 736
3. Liquide middelen	15 464	
4. Rekening-Courant Financiën		5 890 776
4a. Rekening-Courant Kabna	52 299	
4b. Rekening-Courant LEF	409 089	
5. Uitgaven buiten begrotingsverband	9 254	
6. Ontvangsten buiten begrotingsverband		43 912
8. Extra Comptabele Vorderingen	2 029 863	
8a. Tegenrekening Extra Comptabele Vorderingen		2 029 863
9. Extra Comptabele Schulden		31
9a. Tegenrekening Extra Comptabele Schulden	31	
10. Voorschotten	2 739 571	
10a. Tegenrekening voorschotten		2 739 571
11. Openstaande verplichtingen		3 190 486
11a. Tegenrekening openstaande verplichtingen	3 190 486	
12. Deelnemingen	5 409	
12a. Tegenrekening Deelnemingen		5 409
Totaal	14 953 453	14 953 453

Toelichting op de Saldibalans per 31 december 1995

Procedure

Het dienstjaar 1995 is, evenals de voorgaande jaren, volgens een op de organisatie toegesneden procedure afgesloten. Na de afsluiting van de administratie over de maand december hebben nog diverse correctieboekingen plaatsgevonden, mede als gevolg van accountantscontroles in de basisadministraties van 52 Kasbeheerders en de Centrale Administratie. De vermelde bedragen dienen vermenigvuldigd te worden met 1 000.

Samenstelling

Conform het gestelde in de Regeling Departementale Begrotingsadministratie (RDB) zijn geen tussen rekeningen en rekening-courantverhoudingen met dienstonderdelen opgenomen. Zo zijn de rekening-courantverhoudingen met de dienstonderdelen verdeeld over de liquide middelen. De extra comptabele vorderingen en schulden zijn in dwingend evenwichtsverband nader onderverdeeld. De saldibalans per 31 december 1995 is voorzien van een toelichting.

Uitgaven ten laste van de begroting

1. Uitgaven ten laste van de begroting 1994 3 277 847

De uitgaven van dienstjaar 1994 komen overeen met de rekening over het dienstjaar 1994.

De verrekening met het Ministerie van Financiën is nog niet geëffectueerd.

1a. Uitgaven ten laste van de begroting 1995 3 224 140

De uitgaven 1995 sluiten aan op de rekening en zijn artikelsgewijs verdeeld in kolom 5 (realisatie) van de rekening van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV), onderdeel uitgaven en verplichtingen.

Ontvangsten ten gunste van de begroting

2. Ontvangsten ten gunste van de begroting 1994 554 669

De ontvangsten van het dienstjaar 1994 komen overeen met de rekening over het dienstjaar 1994. De verrekening met het Ministerie van Financiën is nog niet geëffectueerd.

2a. Ontvangsten ten gunste van de begroting 1995 498 736

De ontvangsten 1995 komen overeen met de rekening en zijn artikelsgewijs verdeeld in kolom 5 (realisatie) van de rekening van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV), onderdeel ontvangsten.

3. Liquide Middelen**15 464**

De rekening liquide middelen is onder andere samengesteld uit de saldi van de kasbeheerders, de aan de kasvoorschothouders verstrekte gelden, alsmede de saldoregulatie van het betalingsverkeer, welke niet meer op 31 december 1995 heeft plaatsgehad.

4. Rekening-Courant**5 429 388**

Deze rekening geeft de vordering en schuldverhouding weer tussen het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en het Ministerie van Financiën, het Landbouw – Egalisatiefonds en het Kabinet voor Nederlandse Antilliaanse en Arubaanse Zaken.

5. Uitgaven buiten begrotingsverband**9 254**

Onder de uitgaven buiten begrotingsverband zijn de bedragen opgenomen die niet ten laste van de begroting behoeven te worden gebracht. Dit omdat enerzijds de verwachting bestaat dat deze uitgaven met derden kunnen worden verrekend en anderzijds omdat deze uitgaven behoren bij activiteiten die niet tot de taakuitoefening van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij worden gerekend.

Uitgaven buiten begrotingsverband

	Hoofdbeleidsterrein	Totaalbedrag	< 1 jaar
01	Algemeen	3 425	3 425
02	Agrarisch Onderwijs	–	
03	Landbouwstructuurontw.	170	170
04	Inrichting en Beheer	3 684	3 684
05	Kwaliteitszorg		
06	Onderzoek	1 910	1 910
07	Visserijen	65	65
	Totaal	9 254	9 254

Toelichting:

Algemeen

- Een bedrag van f 0,169 mln heeft betrekking op door te berekenen huisvestingskosten.
- Inzake door te berekenen salarissen zijn uitgaven verricht ad f 0,162 mln.
- Een bedrag ad f 0,159 mln is als voorschot verstrekt in verband met reis- en verblijfskosten.
- In verband met Omzetbelasting 4e kwartaal is nog te vorderen van de Belastingdienst een bedrag ad f 0,052 mln.
- Een bedrag ad f 0,323 mln is nog te verrekenen met derden. Het restantbedrag ad f 0,162 mln betreft een groot aantal relatief kleine bedragen.

- In het kader van de uitvoeringsregeling Snelgroeiend Bos zijn uitgaven verricht ad f 2,398 mln. Deze mutaties zijn in 1996 in de verrekensstukken van het Ministerie van Economische Zaken opgenomen.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Landbouwstructuur

- In het kader van Vo 2078/91 zijn uitgaven verricht ad f 0,170 mln.

Inrichting en Beheer

- Door de dienst Landinrichting en Beheer Landbouwgronden zijn uitgaven gedaan ad f 0,758 mln welke nog verrekend dienen te worden met derden. Bij Staatsbosbeheer is sprake van voor derden betaalde en te declareren c.q. reeds gedeclareerde uitgaven ad f 0,386 mln.
- Het saldo van betaalde en in rekening gebracht BTW bedraagt f 2,396 mln. Dit bedrag wordt in 1996 van de fiscus terugontvangen.
- Nog aan pachters door te berekenen betaalde grondkamerkosten en waterschapslasten voor een bedrag ad f 0,110 mln.
- In het kader van ontgrondingsvergunningen is sprake van betaalde waarborgsommen voor een bedrag ad f 0,034 mln. Deze waarborgsommen worden op termijn terugbetaald.

Onderzoek

- Het betreft hier een bedrag ad f 0,265 mln voor door te berekenen kosten PTT-AIV en het Bedrijfsrestaurant.
- Een bedrag ad f 1,330 mln is nog te vorderen van de Belastingdienst inzake BTW.
- Overige vorderingen ad f 0,150 mln houden verband met reisvoorschotten.
- Er is sprake van een werkkapitaal voor het bedrijfsrestaurant ad f 0,165 mln.

Visserij

- Een saldo van f 0,065 mln heeft betrekking op betaalde BTW door de rederij.

6. Ontvangsten buiten begrotingsverband

43 912

Onder de ontvangsten buiten begrotingsverband zijn die bedragen opgenomen, die niet ten gunste van de begroting behoeven te worden gebracht, omdat deze ontvangsten en/of inhoudingen nog aan derden moeten worden afgedragen.

Ontvangsten buiten begrotingsverband

	Hoofdbeleids- terreinen	Totaalbedrag	< 1 jaar	> 1 jaar
01	Algemeen	27 624	27 624	
02	Agrarisch Onder- wijs	1 319	640	679
03	Landbouwstruc- tuurontw.	7 998	7 998	
04	Inrichting en Beheer	3 906	3 906	
05	Kwaliteitszorg	–		
06	Onderzoek	1 095	1 095	
07	Visserijen	1 970	1 970	
Totaal		43 912	43 233	679

Toelichting:

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij**Algemeen**

- Een bedrag ad f 26,287 mln betreft de ingehouden loonheffing, het werknemersdeel af te dragen pensioenpremie alsmede de premie af te dragen aan IZA en het GAK over de salarissen van december 1995, die in januari 1996 aan de desbetreffende instanties zijn afgedragen.
- Door de Raad voor het Kwekersrecht is f 0,0 63 mln ontvangen van deponhouders waaruit op schriftelijk verzoek gelden worden opgenomen voor in te dienen aanvragen en/of verlenging van kwekersrecht.
- In het kader van het Programma voor Wereldvoedselhulp zijn betalingen verricht voor een bedrag van f 1,016 mln.
- Het restant bedrag ad f 0,258 mln is te verrekenen met derden.

Agrarisch Onderwijs

- Een bedrag ad f 0,640 mln betreft terugstortingen van onderwijsinstellingen voor de melkopkoopgeld. In 1996 is dit bedrag verrekend met het O & S Fonds voor de Landbouw.
- Van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen is een bedrag ad f 0,679 mln ontvangen ten gunste van de Nationale Raad Landbouwkundig Onderzoek.

Landbouwstructuurontwikkeling

- Van de Europese Commissie is een voorschot ontvangen ad f 7,998 mln ter financiering van projecten betreffende marktstructuur.

Inrichting en Beheer

- Een bedrag ad f 0,477 mln is ontvangen ter verrekening tot afgegeven Jachtakten. De verantwoordingen werden echter nog niet ontvangen van de Politierégios, derhalve kan nog niet worden vastgesteld welk deel aan het Jachtfonds dient te worden afgedragen.

- Door Staatsbosbeheer wordt in januari 1996 een bedrag ad f 2,607 mln afgedragen aan de desbetreffende instanties met betrekking tot ingehouden loonheffing en werknemersdeel af te dragen pensioenpremie.
- Een bedrag van f 0,79 mln is ontvangen in verband met de verkoop van produkten die het eigendom zijn van derden. Deze produkten zijn geogst in het kader van het uitvoeren werkzaamheden voor derden.
- Door de dienst Landinrichting en Beheer Landbouwgronden is een bedrag ad f 0,743 mln te verrekenen met derden. Dit betreft o.a. van de bank terugontvangen betalingen in het kader van een nieuwe betaalwijze.

Visserij

Van het EOGFL – Afdeling Oriëntatie is f 1,970 mln ontvangen inzake actie's ter verbetering van de voorwaarden met betrekking tot verwerking en afzet van de visserijprodukten.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

08. Extra Comptabele Vorderingen

2 029 863

De extra comptabele vorderingen hebben betrekking op nog te ontvangen middelen, welke voortvloeien uit uitgaven die ten laste van de begroting zijn gebracht en nog met derden zullen worden verrekend, alsmede in rekening gebrachte tarieven in verband met verrichte keuringen of opgelegde heffingen. Deze vorderingen kunnen vallen in de categorie direct opeisbare vorderingen, waaraan een uiterste betaaldatum is verbonden. Bij deze categorie dient de ouderdom te worden opgenomen. De op termijn opeisbare vorderingen behoren tot de categorie die na verloop van een in een overeenkomst genoemde termijn en/of onder bepaalde voorwaarden geïncasseerd kunnen worden. Op korte termijn opeisbare vorderingen zijn vorderingen die in het lopende of komende dienstjaar opeisbaar zullen worden. Op lange termijn opeisbare vorderingen zullen opeisbaar worden na het lopende of komende dienstjaar.

Extra Comptabele vorderingen	Totaal bedrag	Korte Termijn	Lange Termijn	< 1 jaar	> 1 jaar
Algemeen	14 587	4 752	2 404	4 708	2 723
Agrarisch Onderwijs	2 426			2 348	78
Landbouwstructuurontwikkeling	272			188	83
Inrichting en Beheer	1 891 484		1 875 044	5 357	11 083
Kwaliteitszorg	19 304			19 304	
Onderzoek	86 992		67 142	19 850	
Visserijen	4			4	
Leningen	14 794		14 794		
Totaal	2 029 863	4 752	1 959 384	51 760	13 967

Toelichting:

Algemeen

- Voor uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot de organisatie van tentoonstellingen door Kasteel Groeneveld is nog een bedrag te vorderen van f 0,122 mln.

- Voor uitgevoerde controlewerkzaamheden door de Accountantsdienst is een bedrag te vorderen van f 0,040 mln.
- In het kader van het Projekt Geïntegreerd Beheers- en Controle Systeem is de bijdrage 1995 van de Europese Commissie ad f 0,445 nog niet ontvangen.
- Inzake eindafrekeningen van voltooide projecten is nog een bedrag ad f 1,611 mln te vorderen.
- Door de salarisadministratie is f 0,379 mln te vorderen inzake verlof buiten bezwaar.
- Ingevolge de Meststoffenwet vinden heffingen plaats door Bureau Heffingen. In dit kader is nog een bedrag te vorderen van f 6 775 mln, waarvan voor een bedrag ad f 2,404 mln voorlopig uitstel is verleend.
- Inzake verrichte werkzaamheden, de uitgifte van visvergunningen, de huursommen mossel- en oesterpercelen en de uitvoer regelingen is een bedrag ad f 3,296 mln te vorderen.
- Voor een bedrag ad f 0,991 zijn betalingsregelingen getroffen en bij de deurwaarder c.q. landsadvocaat is voor een bedrag ad f 0,356 mln in behandeling. Een bedrag ad f 0,249 mln moet als dubieus worden aangemerkt en is voorlopig buiten invordering gesteld.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Agrarisch Onderwijs

- Een bedrag ad f 2,025 mln is te vorderen van de Proefstations te Rosmalen, Horst en Wilhelminadorp.
- Van scholen voor Beroepsonderwijs is een bedrag ad f 0,248 mln te vorderen in verband met o.a. huisvestingskosten.

Landbouwstructuurontwikkeling

- Een bedrag ad f 0,166 mln is te vorderen in verband met de eindafrekening van afgeronde projecten.
- Van deelnemers aan tentoonstellingen en symposia georganiseerd door de directie Industrie & Handel is nog een bedrag te vorderen van f 0,071 mln.

Inrichting en Beheer

- Van politieregios zijn verantwoordingen ontvangen met betrekking tot de verkoop van jachtzegels voor een bedrag ad. f 0,548 mln.
- Een bedrag ad f 1 108,836 mln is nog te vorderen uit hoofde van Landinrichtingsrenten, welke in het algemeen in 26 jaar wordt geïnd.
- Een bedrag ad f 765,902 mln betreft het saldo van de financiering aan het Bureau Beheer Landbouwgronden.
- Staatsbosbeheer heeft een bedrag van f 2,105 mln te vorderen. Dit hangt samen met de verkoop van hout en andere producten. Inzake verhuur en verpachting is nog een bedrag van f 1,045 mln te vorderen.

- Voor een bedrag ad f 0,214 levert de invordering problemen op. Diverse zaken liggen ter behandeling bij de gerechtsdeurwaarder.
- Met betrekking tot de grond- en schade administratie is een bedrag te vorderen van f 12,339 mln.

Kwaliteitszorg

- Door de Rijksdienst voor de Keuring van Vee en Vlees worden keuringen verricht bij het bedrijfsleven. Het saldo ad f 19,257 mln betreft openstaande facturen.

Onderzoek

- Een bedrag ad f 2,097 mln is nog te vorderen met betrekking aan derden in rekening gebrachte huisvestings-, caterings- en telefoonkosten.
- Inzake onderzoeken, monitoring, analyses en contract research voor derden is nog een bedrag te vorderen van f 17,753 mln.
- Een bedrag ad f 67,142 mln is verstrekt met betrekking tot o.a. termijnbetalingen inzake bouwkundige voorzieningen.

Leningen

14 794

De door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij verstrekte geldleningen (niet zijnde voorschotten) worden, conform het gestelde in de RDB, afzonderlijk weergegeven.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Leningen Hoofdbeleidsterrein	Totaalbedrag	LT opeisbaar
Landbouwstructuurontwikkeling	10 109	10 109
Inrichting en Beheer	4 685	4 685
Totaal	14 794	14 794

Toelichting:

Landbouwstructuurontwikkeling

- Aan de Stichting Landelijke Mestbank zijn in 1988 en 1989 twee renteloze leningen verstrekt t.b.v. het proefproject Mestopslag-faciliteiten. Deze leningen worden gedurende 9 jaar, ingaande 1 januari 1992, in jaarlijkse gelijkblijvende termijnen terugbetaald. In 1992 heeft reeds een eerste terugbetaling plaatsgevonden van f 1 mln. Voor de jaren 1993 tot en met 2000 zal jaarlijks een bedrag van f 1,837 mln worden terugbetaald en in het jaar 2001 het restant van f 0,091 mln.

Inrichting en Beheer

- Aan de NV Vuil Afvoer Maatschappij (V.A.M.) is in 1979 een achtergestelde lening verstrekt ad f 4,400 mln.
- In 1965 is een geldlening verstrekt aan de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland. De aflossing over 1995 is eerst ontvangen in 1996. Restant bedrag bedraagt f 0,097 mln.

- In 1965 is een geldlening verstrekt aan de Stichting het Groninger Landschap. Van deze lening resteert nog f 0,188 mln aan aflossingen.

9. Extra Comptabele Schulden

31

- Dit bedrag betreft de ontvangen waarborgen van het bedrijfsleven door de Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees.

10. Voorschotten

2 714 483

Onder voorschotten wordt verstaan de vooruit verstrekte gelden, welke op 31 december 1995 nog niet waren verrekend

Voorschotten	Totaalbedrag	Korte termijn	Lange termijn	< 1 jaar	> 1 jaar
Algemeen	1 264	13	883	367	1
Agrarisch Onderwijs	25		12	13	
Landbouwstructuurontwikkeling	25			25	
Inrichting en Beheer	179			179	
Kwaliteitszorg	58			56	2
Onderzoek	–				
Visserijen	8			2	6
Subsidievoorschotten	2 738 012		2 738 012		
Totaal	2 739 571	13	2 738 907	642	9

Toelichting:

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Algemeen

- Aan studievoorschotten, doorlopende reisvoorschotten en dienst-reizen binnen- en buitenland is in totaal een bedrag ad f 0,400 mln verstrekt.
- Een bedrag ad f 0,294 mln is verstrekt met betrekking tot deposito-bedragen PTT.
- Aan de landbouwattachés zijn voorschotten verstrekt inzake huurwaarborgsommen ad f 0,097 mln en aanloopvoorschotten ad f 0,394 mln.

Overige hoofdbeleidsterreinen

De voorschotten vermeld bij de overige hoofdbeleidsterreinen betreffen uitsluitend reisvoorschotten.

Subsidievoorschotten

2 738 012

Deze tabel geeft inzicht in de totaalbedragen van de subsidievoorschotten, waarvan de definitieve vaststelling van de bijdrage nog dient plaats te vinden.

Subsidievoorschotten

Hoofdbeleidsterrein	Lange Termijn
01 Algemeen	8 319
02 Agrarisch Onderwijs	1 487 452
03 Landbouwstructuurontw.	371 205
04 Inrichting en Beheer	631 981
05 Kwaliteitszorg	108 937
06 Onderzoek	130 018
07 Visserijen	100
Totaal	2 738 012

Toelichting:

Algemeen

- Op dit onderdeel zijn subsidievoorschotten verstrekt voor diverse onderwerpen, zoals rentesubsidie OESO, Emancipatieprojecten, bijdragen en/of contributies met betrekking tot internationale organisaties.

Agrarisch Onderwijs

- Aan de Landbouw Universiteit Wageningen, het Hoger Agrarisch Onderwijs en de Praktijkscholen zijn exploitatie bijdragen verstrekt ad f 688,905 mln. Met betrekking tot bouwkundige voorzieningen, rente en aflossing zijn bijdragen verstrekt ad f 84,228 mln. Aan het voortgezet Agrarisch Onderwijs is een bijdrage verstrekt van f 712,822 mln.
- Voor de zogenaamde sociale beleidskaders zijn bijdragen verstrekt ad f 35,493 mln.

Landbouwstructuurontwikkeling

- Aan erkende organisaties werkzaam op het terrein van Sociaal Economische Voorlichting alsmede aan organisaties betrokken bij demonstratieprojecten inzake welzijnsvriendelijk huisvestings-systemen voor dieren zijn subsidievoorschotten verstrekt ad f 141,024 mln.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

- Aan stimuleringsmaatregelen met betrekking tot verbetering van de landbouwstructuur zijn voorschotten verstrekt ad f 48,367 mln.
- Voor het bevorderen van een doelmatige- en verantwoorde afvoer van mestoverschotten zijn aan de Stichting Landelijke Mestbank bijdragen verstrekt ad f 111,822 mln.
- In samenwerking met de Europese Commissie zijn voorschotten verstrekt ad f 33,559 mln met betrekking tot het uit productie nemen van bouwland voor de herstructurering van de akkerbouwsector in de richting van een meer marktgerichte en milieuvriendelijke productie. Tevens zijn bijdragen verstrekt ad f 11,345 mln op het gebied van verwerking en afzet landbouw- en visserijproducten en de verbetering van de marktstructuur.

Inrichting en Beheer

- In het kader van de Landinrichtingswet zijn aan projecten op het gebied van de verbetering en de herinrichting van het landelijk gebied bijdragen verstrekt ad f 251,084 mln.
- In samenwerking met de Europese Commissie zijn voorschotten verstrekt ad f 91,919 mln met betrekking tot beheersovereenkomsten in het kader van de Natuurbeschermingswet.
- Aan particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties zijn in het kader van natuurontwikkeling en de verwerving van natuurterreinen voorschotten verstrekt ad f 42,737 mln.
- Aan het bevorderen van de instandhouding van bos- en natuurterreinen alsmede voor een goed beheer van de Nationale Parken zijn voorschotten verstrekt ad f 136,547 mln.
- Aan activiteiten op het gebied van advies, voorlichting en educatie inzake natuurbeleid zijn aan instellingen exploitatiesubsidies verstrekt ad f 10,085 mln.
- In samenwerking met de Europese Commissie zijn voorschotten verstrekt ad f 19,747 mln in het kader van de uitwerking Nota Landschap.
- Aan projecten in het kader van de bijdrageregeling Waardevolle Cultuur Landschappen zijn voorschotten verstrekt ad f 17,404 mln.
- Aan publiekrechtelijke organen zijn in het kader van de openlucht-recreatie voorschotten op bijdragen verstrekt ad f 45,184 mln.

Kwaliteitszorg

- Aan de Stichting Gezondheidszorg voor Dieren zijn tot nu toe bijdragen verstrekt ad f 65,326 mln.
- Aan kwaliteitsprojecten met betrekking tot agrarische produkten, milieuvraagstukken en/of voedingsen consumentenaangelegenheden zijn voorschotten verleend ad f 42,322 mln.

Onderzoek

- Aan door de Minister aangegeven stichtingen en verenigingen, die krachtens statuten onderzoek verrichten zijn voorschotten op de exploitatiebijdragen verleend ad f 5,643 mln.
- In het kader van het natuurwetenschappelijk en praktijk onderzoek en het bevorderen van onderzoek en de ontwikkeling van milieuvriendelijke agrificatie zijn voorschotten verstrekt ad f. 124,376 mln.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Visserij

- In het kader van de aanpassing van de vissersvloot capaciteit, vergoedingsregeling voor werknemers werkzaam in de visserijsectoren en de bevordering van de aquacultuur zijn voorschotten verstrekt ad f 0,100 mln.

Het saldo van de openstaande betalingsverplichtingen per 31 december 1995 is opgebouwd uit de in het jaar 1995 aangegane verplichtingen, alsmede de in de voorgaande jaren aangegane nog lopende verplichtingen welke niet tot een uitgave in het dienstjaar 1995 hebben geleid.

Openstaande verplichtingen Hoofdbeleids-terreinen	Stand per 01-01-1995	Aange- gaan	Beta- lingen	Negatieve bijstelling	Stand per 31-12-1995
01 Algemeen	16 234	11 049 033	1 044 949	828	19 489
02 Agrarisch Onderwijs	12 672	1 852 128	857 187	843	16 770
03 Landbouwstructuur-ontw.	158 861	202 019	1 175 387	7 068	178 426
04 Inrichting en Beheer	2 486 757	686 391	1 698 612	136 667	2 337 870
05 Kwaliteitszorg	37 688	151 670	54 626	1 077	33 655
06 Onderzoek	95 778	396 047	390 583	2 280	98 961
07 Visserijen	960	2 652	2 796	7	809
Subtotaal	2 808 950	13 239 941	3 224 140	148 770	12 675 981
Garanties	480 426	21 000	–	16 296	485 130
Subtotaal	3 289 376	13 260 941	13 224 140	165 066	13 161 111
Buiten begrotings-verband	7 373	29 261	12 299	4 959	129 375
Totaal	3 296 749	3 290 201	3 226 439	170 025	1 3 190 486

Waarderingsgrondslag van de verplichtingen

Agrarisch Onderwijs

- Het recht op onderwijssubsidies ligt vast in de basiswet. Indien de subsidiabelen aan de in de basiswet gestelde criteria en voorwaarden voldoen, kan subsidie niet worden onthouden. De uitgaven op dit artikel betreffen over het algemeen lump-sum vergoedingen. Verplichtingen worden op grond van genoemde wet per 01-01 opgebouwd en op grond van dezelfde wet per 31-12 afgerekend.

Inrichting en Beheer

- Om gevolg te geven aan constatering van de Algemene Rekenkamer en de departementale Accountantsdienst inzake de actualiteit van de verplichtingenstand, is in de begroting 1996 de verplichtingenstand landinrichtingsdienst neerwaarts bijgesteld met f 222,4 mln. Ter invulling van deze mutatie is in 1995 een aanvang gemaakt met het versneld herzien van Rijksbijdrage toezeggingen. Het uitvoeren van de herzieningen legt een aanzienlijk beslag op de personele capaciteit van LBL. Daarnaast wordt het tempo van de herzieningen bepaald door de medewerking van de landinrichtingscommissies.

Per ultimo 1995 hebben de herzieningen geresulteerd in een verlaging van de comptabele verplichtingenstand met ruim f 110 mln. Naar verwachting zal de actualisering van de verplichtingenstand in 1996 worden afgerond.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Onderzoek

- Met betrekking tot het karakter van het begrip verplichtingen ten aanzien van de z.g. Rijksstichtingen voor Landbouwkundig Onderzoek wordt het volgende opgemerkt:

Van essentieel belang voor de benadering van de verplichtingenproblematiek in het onderhavige geval is het feit dat het personeel in rijksdienst is en aan de stichtingen ter beschikking wordt gesteld. De betreffende uitgaven worden afzonderlijk verantwoord. Aan het verplichtingenbegrip wordt hierbij op dezelfde wijze inhoud gegeven als in het geval van de algemene personeelsuitgaven van het Ministerie, t.w. Kas=Verplichtingen.

- De materiële uitgaven van de Stichtingen worden door het Ministerie van LNV gesubsidieerd. Hierop worden de baten in mindering gebracht. Eén en ander vindt plaats op basis van een vooraf goedgekeurd werkplan, met bijbehorende exploitatiebegroting. De toezegging op het gebied van de subsidiëring van het exploitatiesaldo voor een begrotingsjaar wordt als verplichting vastgelegd.

12. Deelnemingen

5 409

Het verwerven van aandelen door de Staat in privaatrechtelijke ondernemingen wordt conform de Regeling Departementale Begrotingsadministratie (RDB), tegen de oorspronkelijke aankoop prijs extra-comptabel vastgelegd.

NV Vuil Afvoer Maatschappij (V.A.M.)

5 409

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Overzicht Garantieverplichtingen per 31 december 1995

bedragen x 1.000

Begrotingswet 95	a) ten behoeve van b) van	aard en datum van het stuk	looptijd in jaren	maximaal te verlenen	verleend	lopende verplich- ting	Totaal per begrotings- wet
Begrotingswet 95 artikel 02.09	a) gebouwen en terreinen gesubsidieerde bijzondere scholen voor voortgezet onderwijs			103.207	103.207	21.331	21.331
Begrotingswet 95 artikel 02.09	b) banken			1.650	1.650	1.042	1.042
Begrotingswet 95 artikel 02.09	a) rente en aflossing van leningen terzake van de bouw- en inrichtingskosten van de Stichting Studentenhuisves- ting			175.000	175.000	110.147	110.417
Begrotingswet 95 artikel 03.05	b) Ned. Waterschapsbank N.V. Rijkspostspaarbank			391.729	391.729	341.311	341.311
Begrotingswet 95 artikel 03.05	a) door de St. Borgstellings Fonds voor de Landbouw aan te gane borgstellingen						
Begrotingswet 95 artikel 04.08	b) Borgstellingsfonds						
Begrotingswet 95 artikel 04.08	a) Rente en aflossing van leningen, inzake aankoop van natuurgebieden en landschap- pen						
	b) Aegon	30-06-95	30		7.000	7.000	
	b) Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds	30-09-95	30		5.000	5.000	
		31-03-95	30		9.000	9.000	
		15-08-88	14		6.717	4.113	
		17-08-88	12		9.319	4.778	
		17-08-88	13		7.262	4.115	
		15-08-88	14		7.615	4.962	
		15-11-88	15		8.615	5.683	
		15-09-88	15		9.192	5.989	
		15-04-92	30		19.656	18.339	
		21-04-92	30		18.900	17.633	
		1985	30		15.000	13.016	
		1985	30		15.000	13.347	
		1987	30		10.000	8.894	
		1988	10		5.000	1.842	
		1988	10		10.000	3.877	
		15-01-89	15		4.589	3.273	
		5-04-89	30		13.836	11.432	
		5-07-89	30		8.541	6.166	
		15-07-89	30		8.449	6.099	
		30-08-89	30		6.000	5.596	
		31-12-89	30		6.000	5.615	
		18-07-90	30		6.000	5.747	
		30-01-91	20		7.000	6.775	
		8-07-91	30		7.000	6.758	
		10-09-91	30		6.000	5.798	
		27-05-94	30		7.000	6.928	
		15-09-94	30		8.000	7.923	
		20-05-94	19		8.249	8.031	
	b) Nationale Nederlanden	17-02-94	30		12.000	11.845	
		20-05-94	19		10.000	9.726	
		30-10-92	30		2.000	1.942	
		27-05-93	30		4.000	3.908	
		4-11-93	30		10.000	8.742	
		12-12-94	30		5.000	4.955	
		21-04-94	18		12.952	12.558	
	b) Alg. Soc. fonds voor de graf. bedrijven	20-11-87	30		4.000	3.810	
	b) Alg. Spaarbank voor Ned.	20-11-87	30		2.000	1.805	
		6-04-92	30		8.000	7.785	
		mei-92	30		10.000	9.733	
		5-07-94	7		2.405	2.120	

Begrotingswet 95	a) ten behoeve van b) van	aard en datum van het stuk	looptijd in jaren	maximaal te verlenen	verleend	lopende verplich- ting	Totaal per begrotings- wet
	b) Stb. Pens. f. Rabo-org.	30-03-93	30		4.000	3.908	
		17-08-93	30		3.500	3.414	
	b) St. Not./Pens.fonds	22-12-93	30		12.000	11.759	
		20-06-94	20		18.618	18.179	
	b) AMEV	18-05-94	14			11.314	10.786
Begrotingswet 95 artikel 04.08	a) Ned., Draf- en Rensport			7.000	7.000	7.000	7.000
	Garantiestellingen				7.000	7.000	
Begrotingswet 95 artikel 05.04	a) Door de N.V. Vuilafvoer Maatschappij 'V.A.M.' gesloten overeenkomsten			16.300	16.300	4.399	
	b) Rijkspostspaarbank	overeenk. v. geldl. 11-08-69	30/1970-99		2.000	567	
		overeenk. v. geldl. 21-04-70	30/1971-00		3.500	1.294	
		overeenk. v. geldl. 15-05-81	15/1981-98		4.000	524	
	Postbank	overeenk. v. ged. 27-07-70	30/1971-00		1.500	559	
		overeenk. v. geldl. 20-12-71	30/1973-02		1.500	699	
	b) Nederl. Waterschapsbank	overeenk. v. geldl. 28-05-74	25/1975-89		400	139	
	b) AMEV	overeenk. v. geldl. 16-02-87	10		2.000	400	
TOTAAL					694.886	485.130	485.130